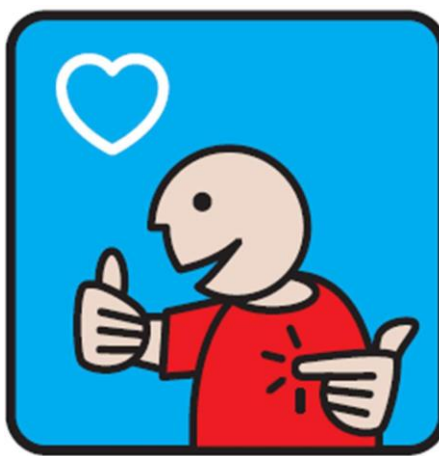

Schoolveiligheidsplan

“Zorg goed voor jezelf, de ander en de schoolomgeving!”

Inhoudsopgave;

1. Inleiding
2. Beleidsaspecten
 - Aspecten en Maatregelen
 - Organisatie en Veiligheid
 - Interne communicatie
 - Samenwerking extern
 - Klachten
 - Evaluatie schoolveiligheid
3. De gezonde school
4. Sociale aspecten
 - wettelijk kader
 - Algemene regels en afspraken
 - Sociale vaardigheden
 - Afspraken rondom privacy
5. Grensoverschrijdende aspecten
 - protocollen
 - schoolverzuim
 - Incidentenregistratie
6. Schematische weergave schoolveiligheidsplan
7. Bijlagen

Inleiding

De Bolleberg

Basisschool De Bolleberg in Maria Hoop is een eigentijdse school met zelfbewuste en zelfstandige leerlingen en medewerkers. Vanuit deze overtuiging streven we ernaar het beste uit kinderen te halen. We gaan uit van kind kenmerken en de contextfactoren die hierin essentieel zijn. Eigenaar worden van je eigen leerproces en verantwoordelijkheid nemen voor wat je daar zelf in kunt betekenen. Er wordt binnen de school veel nadruk gelegd op de waarden en normen zoals die staan weergegeven in de '*universele verklaring van de rechten van de mens c.q. van het kind*'.

In de schoolcultuur komt dat tot uiting in de wijze waarop we aandacht besteden aan de volgende waarden en normen:

- *Wederzijds respect, zorgvuldigheid en geduld:* We gaan uit van respect voor jezelf, respect voor de ander en respect voor de omgeving.
- *Verantwoordelijkheid:* Leerlingen (en leerkrachten) zijn verantwoordelijk voor de consequenties van hun eigen handelen.
- *Solidariteit:* Samenwerken en samen verantwoording dragen voor de groep De leerlingen zijn onze leerlingen.
- *Zelfstandigheid en Moed:* Het vergt moed om het eigen geweten te voelen en ernaar te handelen. In onze school wordt dat beloond.
- *Hoogtepunten:* Momenten waarbij we wensen stil te staan en waarvan we willen genieten.

In dit schoolveiligheidsplan beschrijven wij hoe wij zorgdragen voor de veiligheid op school. Naast de maatregelen gericht op het beschermen en waarborgen van de fysieke veiligheid besteden we in de schoolveiligheidsplan dan ook nadrukkelijk aandacht aan de sociale veiligheid.

1. Beleidsaspecten

1.1 Aspecten en Maatregelen

Kader

Sinds 2006 zijn scholen verplicht een veiligheidsplan te hebben. In dit hoofdstuk wordt beschreven waar deze verplichting is vastgelegd. (wettelijke kader) Tevens wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed aan het kader dat de onderwijsstichting Kindante, waartoe Bs de Bolleberg behoort, op dit gebied schept.

Wettelijk kader

In de cao Primair Onderwijs is als onderdeel van het Statuut Sociaal Beleid opgenomen dat iedere school een veiligheidsplan moet hebben ingebed in het algemene arbobeleid. Het beleid met betrekking tot agressie, geweld en seksuele intimidatie.

Onder agressie en geweld wordt in de wetsbepaling verstaan: voorvallen waarbij een werknemer psychisch of fysiek wordt lastig gevallen, bedreigd of aangevallen wordt onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van arbeid. Deze wetsbepaling heeft betrekking op werknemers en personen zoals stagiaires, ouders en leerlingen.

De wetsbepaling betreft het schoolgebouw en de onmiddellijke omgeving van de school zoals het schoolplein. Ook in andere regelgeving (zoals in de wet op het primair onderwijs) en in het toezichtkader van de onderwijsinspectie zijn de verantwoordelijkheden van school verankerd.

Relevante artikelen in de cao Primair Onderwijs, Statuut Sociaal Beleid zijn:

Middelen

Het hebben van een veiligheidsplan op iedere school. Dit veiligheidsplan vormt een onderdeel van het in artikel 11.7 van deze cao genoemde plan van aanpak.

Artikel 11.5. Veiligheid en het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld

Lid 1 : De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR het beleid vast dat gericht is op het realiseren van een gezonde en veilige leer- en werkomgeving binnen de instelling, bedoeld voor alle geledingen. De werkgever evalueert jaarlijks het gevoerde beleid.

Lid 2 : Binnen het in het eerste lid bedoelde beleid worden ten aanzien van de werknemers in ieder geval afspraken gemaakt over:

- a. Het bewerkstelligen van sociale en fysieke veiligheid
- b. Het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld;
- c. Het voorkomen van ziekteverzuim;
- d. De personeelszorg;
- e. De scholing en begeleiding van werknemers die nodig is met het oog op het realiseren van het voorgaande.

Lid 3 : De afspraken als bedoeld in het tweede lid richten zich in het bijzonder ook op:

- a. De werknemers met toezichthoudende taken en de bedrijfshulpverleners;
- b. De facilitering van de bedrijfshulpverleners en EHBO-ers, waarbij uitgangspunt is dat alle kosten -in tijd en geld voor rekening van de werkgever zijn en dat zittende bedrijfshulpverleners c.q. EHBO-ers geen financieel nadeel ondervinden van deze afspraken.

Het beleidsplan 'Agressie, geweld en seksuele intimidatie' van De Bolleberg is een nadere uitwerking van het arbobeleidsplan en stelt zich ten doel alle vormen van agressie, geweld en seksuele intimidatie binnen of in de directe omgeving van de school te voorkomen en daar waar zich incidenten voordoen adequate maatregelen te treffen om verdere escalatie te voorkomen. Om te zorgen voor een zo breed mogelijk gedragen beleid op het gebied van agressie, geweld en seksuele intimidatie is door de school een intentieverklaring opgesteld en deze is ondertekend door alle geledingen van de school. Deze intentieverklaring is te vinden als bijlage.

Het beleidsplan richt zich op alle vormen van agressie, geweld en seksuele intimidatie die binnen of in de directe omgeving van de school kunnen plaatsvinden. Agressie en geweld kunnen zich manifesteren in verschillende vormen:

- fysiek geweld
- psychisch geweld
- verbaal geweld
- seksuele intimidatie
- discriminatie
- vernielingen

Onderzoek

Landelijke cijfers laten zien dat de criminaliteit en het gevoel van onveiligheid de laatste jaren sterk zijn toegenomen.

Bovenschools kader

Niet alleen vanuit de wet, maar ook vanuit onze overkoepelende onderwijsstichting wordt belang gehecht aan de schoolveiligheid. In het strategisch Beleidsplan voor de jaren 2012-2015 beschrijft Stichting Kindante haar strategische uitgangspunten. Hierin zijn nadrukkelijk aspecten van schoolveiligheid terug te vinden. De strategische uitgangspunten van Kindante zijn:

Missie- wat ons bindt

'leren leren, leren leven'

Het kind staat daarbij voorop en dus centraal, ieder kind is uniek en heeft talenten. Elk kind is bijzonder en elk kind mag er zijn. Kinderen zijn gelijkwaardig.

Het ontwikkelproces rendoert voor het kind en voor de samenleving.

Het onderwijs, leerkrachten en alle andere kindante medewerkers, samen met ouders en anderen, stellen het kind in staat zich te ontwikkelen tot een kansrijke en gelijkwaardige medeburger, welke zelfbewust en maatschappelijk betrokken deelneemt aan de samenleving.

We verbinden ons aan de rechten van het kind, zoals in het handvest van de Verenigde Naties.

Het gaat daarbij primair om de artikelen in het handvest die expliciet over onderwijs gaan, maar ook waar het veiligheid en ontwikkeling in een breder maatschappelijk perspectief betreft.

Voor alle betrokkenen streven we naar een passend leer- en ontwikkelklimaat om 'leren leren, leren leven' inhoud te geven en toe te passen.

VISIE - HOE KIJKEN WE NAAR ONSZELF IN HET PERSPECTIEF VAN ONZE OMGEVING

We zijn een onderwijskundige organisatie waar alle talenten kansen krijgen, groot kunnen en mogen worden. Waar een ieder, ongeacht achtergrond of afkomst, welkom is, gekend en erkend wordt in authenticiteit en autonomie. We stellen in dit verband maar een eis: respect in woord en daad voor de ander.

We maken mensen sterker zodat zij een waardevolle plek in de samenleving kunnen verwerven, in het besef dat de toekomst anders is dan het heden en het verleden.

We bieden een omgeving die zich kenmerkt door veiligheid, uitdaging, plezier en transparantie.

Om in de kinderen te kunnen investeren, moeten we in de medewerkers investeren en moeten de medewerkers in zichzelf en elkaar investeren.

Om dat investeren goed te doen, gebruiken we ook de denkkraft en ervaringen van anderen dan onszelf, met als doel bij ons zelf en de ander het maximale eruit te halen en te groeien. Elkaar sterker maken.

Dus gaan we ook op zoek naar meer en andere middelen dan de overheid ons beschikbaar stelt en aanreikt.

Voor kinderen betekent dat investeren vooral onderwijs vorm geven dat inspireert, boeit en uitdaagt om er uit te halen wat er in zit.

Voor medewerkers, ouders, kindpartners en andere partners betekent dat

- Inspireren, boeien en uitdagen in werken, opvoeden en leren, ook hier om er uit te halen wat er in zit;

- Samenwerking met anderen, gericht op meerwaarde primair voor de kinderen, maar ook voor alle andere concreet betrokkenen

- Leren van onze fouten en vergissingen

Van kinderen wordt verwacht dat ook zij in zichzelf en anderen investeren en ook willen leren van fouten en vergissingen van henzelf en anderen.

Visie schoolveiligheidsplan De Bolleberg

Zoals we ook in de inleiding van dit veiligheidsplan en ook in de schoolgids aangeven, vinden wij het van wezenlijk belang dat onze leerlingen het naar hun zin hebben en zich thuis voelen op school. Daar hoort vanzelfsprekend ook bij dat zij zich veilig voelen op school. En dit geldt niet alleen voor onze leerlingen, maar ook voor onze medewerkers, ouders/verzorgers en andere bezoekers van de school.

Sociaal Sterke Groep is een socialiseringsaanpak die het welzijn van de groep en het individuele kind bevordert door te werken met groepsdynamiek. Vandaar de naam groepsdynamisch onderwijs. De groepsdynamische aanpakken zijn herkenbaar vanuit de visie van onze school. Deze aanpakken zijn : een sterk team (professionele cultuur), de sociaal sterke groep (socialisering van kinderen) en het full speed leren (taakgericht en zelfsturend werken)

Zorgdragen voor een veilige omgeving is voor De Bolleberg een onderdeel van het schoolbeleid. Veiligheid wordt gekenschetst als het totaal pedagogisch klimaat in en rond de school. De school streeft ernaar een omgeving te creëren waarin leerlingen, medewerkers en ouders zich veilig voelen en in alle harmonie samenwerken. Dit vertaalt zich in betrokkenheid op elkaar in een omgeving waar iedereen binnen de gestelde normen zichzelf durft en kan zijn. Een gemeenschap zoals omschreven is voor onze school de basis en het fundament voor sociaal emotionele en cognitieve ontwikkeling. Veiligheid is verbonden aan het sterk pedagogisch klimaat van de school en hiermee wordt geïnvesteerd in de betrokkenheid en het stimuleren van de ontwikkeling van de leerlingen.

Doelstelling beleidsplan

De Bolleberg streeft naar een veilige leer- en werkomgeving, kortom een veilige school. Het beleid dat hiertoe gevoerd wordt is een ontwikkeling die gestoeld is op het besef dat

versterking van dit beleid ten goede komt aan de ontwikkeling en het welbevinden van alle leerlingen en het welbevinden van het personeel.

Iedereen die werkzaamheden verricht voor De Bolleberg dan wel onderwijs volgt of anderszins deel uitmaakt van de gemeenschap wordt geacht zich te onthouden van elke vorm van ongewenst gedrag.

De Bolleberg neemt preventieve en curatieve maatregelen om ongewenst gedrag te voorkomen en te bestrijden. Onder ongewenst gedrag wordt verstaan elke vorm van (seksuele) intimidatie, racisme, discriminatie, agressie en geweld.

Ouders/verzorgers worden geïnformeerd tijdens de informatieavond en klankbordgroep ouder bijeenkomsten over het beleidsplan en de protocollen. Door de leerkrachten worden de sociale thema's met de leerlingen regelmatig besproken via de kapstokregels en ons principe: "Zorg goed voor jezelf, de ander en de omgeving".

Aan iedere leerling wordt de zorg en aandacht geboden die nodig is om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen.

Deze doelstellingen worden gerealiseerd door het pro-actief uitdragen van het streven naar een veilige leer- en werkomgeving binnen onze school. Om onze doelstellingen te realiseren en te borgen leggen we onze activiteiten langs de lat van de organisatie "de gezonde school". En stellen ons daarmee ten doel het vignet "de gezonde school" te verkrijgen.

1.2 Organisatie en Veiligheid

Deze activiteiten zijn gebaseerd op de volgende onderdelen:

- preventief beleid, ter voorkoming van incidenten
- curatief beleid, ter voorkoming van verder escalatie bij incidenten
- registratie en evaluatie

Preventief beleid

- De Bolleberg neemt maatregelen om agressie, geweld en seksuele intimidatie tegen te gaan en hiertoe worden de volgende activiteiten ondernomen:
- · Gevoelens van veiligheid worden regelmatig geïnventariseerd bij personeel, leerlingen en ouders
- · Er zijn gedragsregels en 'kapstokregels' opgesteld en deze worden door alle personeelsleden consequent gehandhaafd
- · Er is een incidentenregistratie
- · Personeel, leerlingen en ouders worden geïnformeerd over geldende gedragsregels.

Daarnaast wordt agressie, geweld en seksuele intimidatie aan de orde gesteld:

- tijdens individuele gesprekken met ouder / medewerkers (functioneringsgesprekken)
- tijdens teamvergaderingen
- tijdens het managementoverleg
- tijdens bestuursoverleg
- in overleggen met en van de medezeggenschapsraad
- in de risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) en plan van aanpak

Curatief beleid

Om adequaat te kunnen handelen naar aanleiding van incidenten en om escalatie te voorkomen wordt iedereen die betrokken of geconfronteerd is met agressie en geweld, door de school afdoende hulp en begeleiding geboden. De Bolleberg heeft hiervoor de volgende maatregelen doorgevoerd:

- er is een protocol voor opvang bij ernstige incidenten
- er is een protocol voor melding van, (dreigen met) agressie en/of geweld (verbaal en fysiek) of seksuele intimidatie opgesteld
- er is een procedure voor schorsing en verwijdering van leerlingen vastgesteld
- schorsing van personeel vindt plaats conform het geldende RPBO
- voor ernstige incidenten zijn er vertrouwenspersonen aanwezig
- er kan hulp worden ingeroepen van externe hulpverleners
- de vertrouwenspersonen volgen cursussen om zich te specialiseren in hun taak

Als een incident leidt tot ziekteverzuim, wordt gehandeld conform het algemeen geldende ziekteverzuimbeleid van Kindante.

Indien een incident niet leidt tot verzuim is aandacht voor slachtoffer en (eventueel) agressor

evenzeer gewenst. De schoolleiding van De Bolleberg stimuleert de betrokkenheid van leidinggevende en collega's bij de situatie.

1.4 Interne communicatie

Personeel, leerlingen en ouders die incidenten willen melden, kunnen daarvoor terecht bij de interne contactpersonen. (De vertrouwenspersonen zijn steeds 1 leerkracht en 1 ouder. Zij worden met naam vermeld in de schoolgids.) De anonimiteit is hierbij gewaarborgd. Zij werken hierbij volgens de richtlijnen van de klachtenregeling zoals die is vastgesteld door stichting Kindante.

Om te kunnen sturen, evalueren en haar beleid bij te kunnen stellen draagt onze school zorg voor een nauwkeurige registratie en administratie van incidenten inzake agressie, geweld en seksuele intimidatie. De Bolleberg maakt hiertoe gebruik van een registratiesysteem waarin de gegevens van het (interne) meldingsformulier zijn verwerkt. (bijlage incidentenregistratie) Minimaal een maal per schooljaar wordt een overzicht van het aantal meldingen gemaakt. Dit overzicht bevat algemene gegevens, (geen individuele, inhoudelijke of privacygevoelige gegevens) die in de MR en het team van de school worden besproken.

1.5 Externe communicatie

De basisschool maakt gebruik van de mogelijkheden om het overleg en de samenwerking aan te gaan met externen die ertoe bijdragen het pedagogisch en didactisch klimaat te monitoren en te versterken. In het schematisch overzicht in dit schoolveiligheidsplan treft u een opsomming van deze externe partners.

1.6 Klachten

In het kader van de Kwaliteitswet heeft stichting Kindante een klachtenregeling vastgesteld, die op iedere school ter inzage ligt. Op basis van deze regeling kunnen ouders en leerlingen klachten indienen over gedragingen en beslissingen – of het nalaten daarvan – van bijvoorbeeld het bestuur en het personeel. (Een uitvoeriger beschrijving inclusief verwijzing naar externe vertrouwenspersonen zijn te lezen in de schoolgids)

1.7 Evaluatie schoolveiligheid

Een ieder kan verbetervoorstellen met betrekking tot het beleidsplan melden bij de directie. Het beleidsplan wordt jaarlijks geëvalueerd in het **teamoverleg**, **managementoverleg** en met de **Medezeggenschapsraad**.

Verbeteracties die voortkomen uit de evaluatie worden opgenomen in het plan van aanpak van de Risico Inventarisatie en Evaluatie en via dit plan van aanpak wordt ook de voortgang in de uitvoering bewaakt. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de directie van de school.

GEZONDE
SCHOOL

2 De Gezonde school

De Gezonde school "De Bolleberg" wil structureel de gezondheid en gezonde leefstijl van haar leerlingen bevorderen. Om aan de eisen van "De Gezonde School" te voldoen, schrijft het RIVM het volgende voor:

1. Signaleren en doorverwijzen: vroegtijdige signalering van bekende risicofactoren bij individuele leerlingen (zoals gescheiden ouders, pesten of overgewicht) en de geïndiceerde preventieve zorg die daarop volgt (individuele leerlingenzorg).
2. Gezondheidseducatie: het klassikaal aanbieden van informatie en voorlichting over de gezondheid van leerlingen. Het doel is primair collectieve preventie. Het betekent gebruik maken van Gezonde School-activiteiten richting leerlingen, medewerkers, ouders en andere betrokkenen.
3. Schoolomgeving: deze is gezond als de fysieke en sociale omgeving optimaal is voor leerlingen (om te leren) en voor medewerkers (om te werken). Het wordt gemakkelijker om te komen tot gezond gedrag.
4. Beleid en regelgeving: hieronder worden afspraken, regels, protocollen en de handhaving verstaan. Als de gezondheid wordt opgenomen in het schoolbeleid draagt dat bij aan de structurele en blijvende aandacht voor gezondheid. Thema's: Het vignet Gezonde School voor voortgezet onderwijs bestaat uit vijf thema's. De school kan hier certificaten voor halen. Per thema moet een school voldoen aan criteria om in aanmerking te komen voor deze certificaten.

De thema's zijn: Voeding, Beweging en sport, Roken-, alcohol- en drugspreventie, Relaties en seksualiteit en Welbevinden en sociale veiligheid. Het Thema Welbevinden en sociale veiligheid staat in het jaar 2016-2017 centraal.

De school voldoet aan de volgende punten:

Educatie:

1. Als school hebben we gekozen voor het programma Rots & Water, een aanbod van lessen over sociale redzaamheid, samenwerking en sociale groepsvorming.
2. Om kinderen op een veilige en constructieve manier te leren omgaan met conflicten gebruiken we de Effectieve Conflict Hantering, een routine uit het onderwijsconcept GroepsDynamisch Onderwijs.

Preventie:

1. Wekelijks houden we in elke groep op een vaste dag en vast tijdstip een socio kring. Dit is een kringgesprek met de groep volgens een vaste structuur met een cyclisch karakter. In dit kringgesprek komen sociale thema's aan bod die actueel zijn. Dit kunnen thema's zijn die op het moment een rol in de groep spelen zoals, buitensluiten, samenspelen, pesten e.d. Het kunnen ook maatschappelijke thema's zijn als, kindermishandeling, oorlog en vluchtelingen.

Scholing personeel:

1. Het team leerkrachten, directie en onderwijsassistenten is geschoold in gebruik programma Rots & Water.
2. Het team leerkrachten, directie en onderwijsassistenten volgt scholing pedagogisch tact en pedagogisch handelen van Nivoz. (www.hetkind.org).

Begeleiding school:

1. Ondersteuningsteam school vanuit Samenwerkingsverband midden limburg
2. Nivoz begeleiding trainers Marcel van Herpen en Simone marks
3. Intern begeleider school (tevens coördinator zorg en daarmee aanspreekpunt voor teamleden, ouders en externen.)
4. GGD Limburg Noord

Monitoring:

1. Maandelijks vult elk kind een oké thermometer in die voor de leerkracht een indicatiemeter is over het welbevinden van het kind in de groep, ten opzichte van andere kinderen en ten opzichte van de leerkracht. De leerkracht neemt actie als de Thermometer hiervoor aanleiding geeft.
2. Twee keer per jaar wordt de SCOL ingevuld door de leerkracht en de leerlingen vanaf groep 6 vullen deze ook zelf in.
3. Één keer per vier jaar wordt de KMPO, de kwaliteitsmeter Primair onderwijs ingevuld door ouders, bovenbouw leerlingen en personeel waar welbevinden een onderdeel van uitmaakt.

Communicatie:

1. Onze onderwijsprocessen staan beschreven in beleidsplannen, die jaarlijks, of vierjaarlijks aangepast worden.
 2. Ouders, bevoegd gezag, onderwijsinspectie en partners hebben inzage in deze documenten.
 3. We houden gesprekken met ouders over de leerresultaten en ook over de emotionele ontwikkeling van leerlingen.
- We bespreken in klankbordgroepen voor ouders en leerlingen de procesgang en zoeken naar samenwerking om sterker te worden in deze processen met het einddoel voor ogen.

3. Wet sociale veiligheid op school

3.1 Wettelijke kader

Op 26 mei 2015 is de wet sociale veiligheid op school aangenomen. Vanaf 1 augustus 2015 is deze in werking getreden. In deze wet is opgenomen dat scholen een inspanningsverplichting krijgen om een sociaal veilige schoolomgeving te realiseren.

Belangrijkste 3 punten uit de wet voor elke school

1. Expliciete verantwoordelijkheid voor het voeren van sociaal veiligheidsbeleid.
2. Verplichte monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen.
3. Beleggen van de volgende taken bij een persoon: een vast aanspreekpunt voor leerlingen en ouders, en coördinatie van het anti-pestbeleid.

1. Expliciete verantwoordelijkheid

Oude situatie: Scholen waren impliciet verplicht om een sociaal veilige leeromgeving te bieden. Dit betekende dat de Inspectie van het Onderwijs niet handhavend kon optreden als het om sociale veiligheid ging.

Nieuwe situatie: De verantwoordelijkheid voor een sociaal veilige leeromgeving is expliciet gemaakt. De inspectie is in positie gebracht om handhavend op te treden.

2. Verplichte monitoring

Oude situatie: Monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen was vrijblijvend. Het delen van resultaten met de inspectie was niet verplicht waardoor deze alleen ernstige incidenten (mits gemeld) kon signaleren.

Nieuwe situatie: Monitoring van de veiligheidsbeleving dient nu met een instrument te gebeuren dat een actueel en representatief beeld geeft. De inspectie beoordeelt de inspanning van een school.

3. Vast aanspreekpunt

Oude situatie: Veel scholen hadden en hebben nog steeds een aanspreekpunt voor leerlingen en ouders in de vorm van een vertrouwens- of contactpersoon. Dit is echter niet verplicht.

Nieuwe situatie: Binnen elke school is een vaste coördinator van het pestbeleid aangesteld die ook fungeert als aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. Als voorbeeld wordt hier de vertrouwenspersoon genoemd. (*zie de schoolgids voor de namen van de vertrouwenspersonen van onze school*)

3.2 algemene regels

Beter omgaan met elkaar

Onze belangrijkste omgangsregel is dat we allemaal prettig omgaan met elkaar. Dit is een gemakkelijker woord voor respect hebben voor elkaar. Kinderen leren we ook om niet prettige omgang te benoemen naar de ander en te vragen daarmee te stoppen. We maken kinderen daardoor weerbaar

Kinderen weten eigenlijk heel goed wat prettig en wat niet prettig is in de omgang. Maar door ruzies die niet opgelost worden, kinderen die ongestraft hun gang kunnen gaan en door onrechtvaardig behandelen van kinderen door leerkrachten kan prettige omgang omslaan in vervelend en storend gedrag. Eigenlijk wil geen elk kind vervelend zijn in de omgang, maar kinderen weten vaak niet hoe ze een ruzie moeten oplossen. De school helpt hen met behulp van "Prettig omgaan met elkaar" hoe ze dit kunnen doen.

Hoofdregels

De drie hoofdregels: deze zijn zichtbaar in elke groep :

Op onze school gaan
we op een correcte
manier met elkaar
om.

Op onze school gaan
we op een prettige
manier met elkaar
om.

Ik verbeter de
omgang tussen
kinderen.

In ons schoolplan en de daaraan ontleende jaarplannen omschrijven we welke aspecten van sociale veiligheid binnen het grotere kader Pedagogisch klimaat op onze school als verbeterpunt zijn aangemerkt. U vindt dit schoolplan op de website van de school.

3.3 Sociale vaardigheden

Competenties Personeel

Uitgangspunt is de visie op onderwijs en de visie op personeel van de stichting Kindante. Kernwaarden hierbij zijn:
Onderwijs is in beweging. Kindante is in beweging. Maar hoezeer Kindante ook verandert, een ding blijft zeker hetzelfde: het kind staat voorop!

Evenals bij kinderen gaan we uit van een "erkende ongelijkheid": iedere werknemer draagt vanuit eigenaarschap bij naar vermogen en mogelijkheden en accepteert dat verantwoordelijkheden gekoppeld zijn aan de bijdragen die iemand levert aan de doelstellingen van school en stichting, een ieder krijgt de steun die nodig is om "eruit te halen wat er in zit". Het Kindante DNA is hierbij het startpunt.

De onderwijskundige visie van stichting Kindante vormt de basis voor de wijze waarop de Kindante-scholen hun onderwijs vormgeven. Dit vraagt om

personeel dat deze onderwijskundige visie onderschrijft en zijn/haar professioneel handelen daarop richt.

De directeuren en IB-ers uit de regio hebben in de voorbije maanden onderzocht op welk gebied een inhoudelijke verdieping en kwaliteitsslag wenselijk zou zijn. Uit de verkennende gesprekken bleek dat de scholen vooral behoefte hebben aan het versterken van het pedagogisch klimaat.

Er is besloten tot een gezamenlijke scholing ter versterken van het pedagogisch klimaat op elke school en hierdoor een sterk pedagogische regio te vormen. Elke school kiest vervolgens op basis van eigen concepten hoe dit zichtbaar wordt in didactisch en pedagogisch handelen in de klas.

Onze school heeft zich aangesloten bij de organisatie die scholen helpt zich te ontwikkelen in de visie van "de gezonde school". De keuze van aanpak is hierbij het sociaal pedagogisch klimaat, gericht op de sociale vaardigheid van de leerling. Elke leerkracht is getraind in het inzetten van het sociale vaardigheidsprogramma Rots en Water.

Het programma behoort tot het vast aanbod binnen onze groepen.

De intern begeleider van de school bewaakt het proces van inzet en kwaliteit binnen het geheel van kwaliteitszorg van de school. De gezamenlijke afspraken over inzet zijn terug te vinden binnen de evaluaties van ons jaarplan betreffende het pedagogisch klimaat en de kwaliteit van het handelen van de leerkracht.

3.4 Privacy

Op De Bolleberg gaan wij zorgvuldig om met de privacy van onze leerlingen. Dit is vastgelegd in het privacyreglement van ons bestuur Kindante. De gegevens die over leerlingen gaan, noemen we persoonsgegevens. Wij maken alleen gebruik van persoonsgegevens als dat nodig is voor het leren en begeleiden van onze leerlingen, en voor de organisatie die daarvoor nodig is.

Voor een uitgebreide uitleg over het gehanteerde beleid verwijzen wij naar de schoolgids die u op onze website kunt vinden.

Als bijlage van dit schoolveiligheidsplan vindt u een overzicht welke gegevens wij van onze leerlingen bewaren en hoe we hier mee omgaan. En een bijlage met een overzicht van een modelprivacy reglement van Kindante en haar scholen.

4. Grensoverschrijdend gedrag

4.1 Protocollen

Scholen zijn verplicht om een veiligheidsplan te hebben. Een onderdeel van dit plan kan het pestprotocol zijn. In dit protocol wordt doorgaans vermeld hoe de school pestgedrag signaleert en aanpakt. Door het pestprotocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen om pesten te voorkomen of op te lossen.

Het anti-pestprotocol is weliswaar niet verplicht, maar de school is wel verplicht een inspanning te leveren om sociale veiligheid en pesten op de school aan te pakken. Een goed pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Deze vorm van samenwerken wordt ook wel de vijfsporenaanpak genoemd. Daarbij worden gebeurtenissen die te maken hebben met de pestsituatie vastgelegd, zodat het verloop gevolgd kan worden. Hierdoor ontstaat helderheid voor alle partijen.

Het feit dat de school er beleid op gemaakt heeft, geeft aan dat de school onderkent dat pesten een probleem is en dat het niet gedoogd wordt. Wanneer de school vervolgens direct optreedt indien er sprake is van pesten, is dat een duidelijk signaal van de school naar de leerlingen en ouders. De veiligheidsbeleving van de leerlingen zal hierdoor dan ook toenemen.

Een pestprotocol ziet er per school anders uit. Het is ook verstandig om als school een eigen uniek pestprotocol te maken. Iedere school is immers anders en daardoor zal de invulling van het pestprotocol ook anders zijn.

- Gedragsprotocol
- Belonen en straffen
- Negatieve uitingen van gedrag
- Storend gedrag
- Aanpak:
- Negatief gedrag, gericht tegen medeleerlingen
- Saboterend en brutaal gedrag
- Discriminerend gedrag
- Agressief en gewelddadig gedrag
- Afspraken over nablijven:
- Pestprotocol
- Meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling (zie ook 3.4)
- Meldplicht voor zedendelicten in het onderwijs (zie ook 3.4)

Op het schoolplein en in de school wordt iedere vorm van verbaal, fysiek en psychisch geweld/agressie en seksuele intimidatie, door personeel, ouders/ verzorgers, leerlingen, vrijwilligers, stagiaires en overige medewerkers niet getolereerd. Hieronder wordt tevens verstaan aanhoudend pesten, diefstal, vernieling, vuurwerkbezit en wapenbezit.

Om te weten hoe een ieder in voorkomende gevallen dient te handelen, zijn de volgende protocollen omschreven. U vindt deze in de bijlagen van het schoolveiligheidsplan. Voor het vignet de gezonde school is het pestprotocol hier volledig uitgewerkt en toegevoegd.

Waarom een pestprotocol ?

Het team van De Bolleberg wil een veilig en prettig pedagogisch klimaat creëren en waarborgen voor alle kinderen. In een klimaat waarin pesten gedoogd wordt, worden de pedagogische structuur en veiligheid ernstig aangetast. Voor onze school is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. M.b.v. dit pestprotocol wordt duidelijk waar we met elkaar voor staan en wat we doen ter voorkoming en bestrijding van pesten in de school.

Het team is overtuigd van de negatieve gevolgen van pestgedrag en zich bewust van haar verantwoordelijkheid in deze.

Wat is pesten?

Het is belangrijk pesten niet te verwarren met plagen. Een kleine ruzie of plagen komt in een groep leerlingen dagelijks voor.

Het behoort tot het natuurlijke gedrag van mensen en dus ook tot dat van kinderen.

Plagen is een meer tijdelijk iets, is eenmalig in deze vorm, heeft geen structurele kenmerken, is situatiegebonden en niet op personen, maar meer op gedragingen van personen gericht. Plagen is ook wederzijds, het gaat over en weer en berokkent geen blijvende schade aan kinderen.

Het verschil tussen plagen en pesten blijft een moeilijke kwestie. Wat in onze ogen plagen is kan door de betrokkene als pestgedrag ervaren worden.

Pestgedrag is gedrag wat zich structureel en systematisch herhaalt en gericht is op één of enkele specifieke personen. Het is pesten als een kind zich niet kan verweren en het als kwetsend wordt ervaren door het kind.

Pesten heeft duidelijke kenmerken:

- Pesten gebeurt opzettelijk;
- Pesten gebeurt systematisch;
- Bij pesten is altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen;
- Pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt erger als er niet wordt ingegrepen.

Plan van aanpak

In de eerste plaats geldt het gezegde dat voorkomen beter is dan genezen. Door een preventieve aanpak moet worden voorkomen dat pesten een probleem kan gaan worden.

De preventieve aanpak houdt in:

- Dat we een klimaat creëren waarbinnen pesten geen normaal gedrag is en met behulp van omgangsregels spreken we af hoe we ons ten opzichte van elkaar gedragen;
- We zien pesten als een serieus probleem;
- Dat de leerkrachten vaardigheden op doen in signaleren en bestrijden van pestgedrag;
- Dat De Bolleberg haar leerkrachten ondersteunt door het in huis hebben van voldoende lesmateriaal om pestgedrag tegen te gaan;
- Dat we ons principe actief hanteren als preventief middel tegen pesten;

Als pesten zich voordoet moeten leerkrachten, ouders en medeleerlingen dit kunnen signaleren.

Een aantal signalen van pestgedrag kan bijvoorbeeld zijn:

- buitensluiten;

- opmerkingen maken, bijvoorbeeld over kleding of uiterlijk;
- bezittingen afpakken;
- nooit de echte naam van een leerling gebruiken, maar een bijnaam.

Bij kinderen die gepest worden kunnen gedragsveranderingen optreden. Ouders en leerkrachten moeten alert zijn op deze signalen.

Naast de preventieve aanpak hanteren we ook de directe aanpak.

De directe aanpak houdt in:

- Kleine plagerijen worden met en door de kinderen zelf afgehandeld;
- Het serieus nemen van een pestprobleem en direct duidelijk stelling nemen tegen het pestgedrag.
- Onderscheid te maken in activiteiten gericht op:
 1. het gepeste kind
 2. de pester
 3. de medeleerling(en)
 4. de leerkrachten
 5. de ouders
- Schriftelijke vastlegging van alle gepleegde inspanningen in het leerlingendossier in Esis.
- Mogelijkheid tot inschakelen van de interne contactpersoon en/of het kunnen indienen van een klacht bij de klachtencommissie. Namen en telefoonnummers staan in de schoolgids.

Het gepeste kind kan rekenen op de hulp van de leerkracht en aan de pester wordt duidelijk gemaakt welk gedrag niet wordt geaccepteerd. In voorkomende gevallen worden medeleerlingen aangesproken op hun verantwoordelijkheid.

De preventieve aanpak

- Creëren van een goed klimaat en gebruiken van de omgangsregels.

Het voorbeeld van de leerkracht en de ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar aanvaarding van verschillen wordt aangemoedigd, waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken, waar leerlingen gerespecteerd worden in hun eigenheid, waar agressief gedrag niet wordt geaccepteerd en waar leerkrachten en ouders duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.

Alle betrokken partijen worden op de hoogte gebracht van de geldende omgangsregels. Leerkrachten onderschrijven de omgangsregels, ouders worden er d.m.v. de schoolgids op gewezen. Leerlingen worden er regelmatig, in ieder geval bij de start van elk schooljaar, rekening houdend met hun ontwikkelingsniveau/leeftijd, van op de hoogte gebracht en er situationeel op gewezen.

Pesten als een serieus probleem zien

Pesten komt voor, ook in een veilige school of veilige thuissituatie. Gelet op de signalen die onderzoekers afgeven (één op de vier kinderen in het basisonderwijs is slachtoffer van pestgedrag!), kan er maar beter van uitgegaan worden dat in elke omgeving gepest wordt. De piek

van het pesten ligt tussen de 10 en 14 jaar wat niet wegneemt dat er in lagere groepen ook kan worden gepest.

Vaardigheden van leerkrachten

De Bolleberg werkt vanuit de hoofdregels en ons principe van: "Zorg goed voor jezelf, de ander en de omgeving aan dit item.

In alle groepen wordt hier frequent mee gewerkt. Indien de leerkracht er aanleiding toe ziet besteedt hij of zij

expliciet aandacht aan pestgedrag en kan daarbij gebruik maken van de kapstokregels Andere activiteiten van de leerkracht:

- De leerkracht bespreekt met de leerlingen aan het begin van elk schooljaar de omgangsregels en schoolregels.
- Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school;
- Het anti pestbeleid wordt tijdens de algemene informatieavond aan de ouders uitgedeeld;
- De schoolregels worden nog aangevuld met groepsregels die de leerkracht samen met de leerlingen vaststelt;
- De leerkracht moet geborgenheid en veiligheid bieden door eigen voorbeeldgedrag;
- De leerkracht moet kunnen observeren en signaleren en direct ingrijpen bij dreigende pestsituaties;
- De leerkrachten werken aan een positief groepsklimaat (middels activiteiten zoals, kringgesprekken/ Sociokring en evaluatiegesprekken);
- Twee keer per jaar vullen de leerlingen van groep 6,7 en 8 Scol in, ons leerlingvolgsysteem SEO in augustus en in januari. Op deze vragenlijst kunnen kinderen hun welbevinden aangeven;
- De groepsleerkracht meldt opvallende resultaten bij de IB groepsbesprekingen en noteert dit in het groepsplan;
- Tijdens de groepsbesprekingen met de IB wordt gevraagd naar de sfeer in de groep en naar het welbevinden van de individuele leerlingen.

Ondersteuning van leerkrachten

Er wordt rekening gehouden met verschil in leeftijd/ontwikkelingsniveau en daarom onderscheid gemaakt in (les)activiteiten voor de onder- en bovenbouw.

Het onderwerp wordt regelmatig aan de orde gesteld en er wordt gebruik gemaakt van andere bewoordingen zoals, buitensluiten, anders-zijn, aanvaarden van verschillen, veiligheid, omgaan met elkaar en ook met gebruikmaking van verschillende werkvormen, zoals lezen, voorlezen, spreekbeurten, rollenspelen, uiten van gevoelens, kringgesprekken, groepsopdrachten, naar aanleiding van krantenknipsel, tv-uitzending (situationeel).

De directe aanpak

Het afhandelen van kleine plagerijen

Wanneer de leerkracht kleine plagerijen signaleert worden deze afgehandeld door de kinderen zelf indien nodig met behulp van de leerkracht. De problemen worden besproken en er worden afspraken gemaakt over vervolgedrag. Voor sommige kinderen is het moeilijk over hun gevoelens te praten maar het inslijpen van ons principe kan hierbij helpen.

Bij een ernstiger pestzaak worden de ouders van het gepeste kind uitgenodigd voor een gesprek over het probleem en de wijze van aanpak. Bij herhaling van kleine plagerijen worden deze opgevat als een 'grotere' pestzaak en als zodanig behandeld.

Het serieus nemen van een pestprobleem en direct duidelijk stelling nemen tegen het pestgedrag

Als pestgedrag wordt vermoed of geconstateerd, onderneemt de leerkracht actie.

Er wordt onderzoek gedaan waarbij de leerkracht informierend (en niet beoordelend) met het slachtoffer praat.

De leerkracht neemt eventueel contact op met de ouders van het gepeste kind en informeert of zij bij hun kind de laatste tijd afwijkend gedrag hebben geconstateerd.

Daarnaast praat de leerkracht met de vermoede pester door hem/haar te confronteren met het pestgedrag en door hem/haar het volgende duidelijk te maken:

1. Het concrete gedrag wat je als leerkracht niet accepteert;
2. Het gevoel dat dit gedrag jou als leraar geeft;
3. Het gevoel van dit gedrag (voor jou als leerkracht).

Onderscheid maken in activiteiten gericht op

Wanneer een leerkracht merkt dat na zijn inspanningen zoals boven omschreven het pestgedrag niet vermindert zijn verdere inspanningen vereist ('grotere pestzaak'). De diverse betrokkenen bij het pestgedrag te weten: gepeste, pester, medeleerlingen, ouders, leerkracht(en) spelen allemaal een eigen rol. Alle betrokkenen worden daarop aangesproken en er wordt getracht een ontwikkeling in gang te zetten naar gewenst gedrag.

We onderscheiden daarbij vijf sporen. De zogenaamde vijfsporen aanpak werkt als volgt:

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt door te luisteren en te werken aan oplossingen.
2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest door praten en hulp te bieden.
3. De middengroep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.
4. Andere leerkrachten informeren zodat het probleem gezamenlijk gedragen wordt.
5. De ouders steunen door informatie en advies te geven.

Schriftelijk vastlegging van alle gepleegde inspanningen

Elk signaleren van pestgedrag wordt schriftelijk vastgelegd in het leerlingendossier en bevat minimaal de volgende onderwerpen:

- datum, groep en leerkracht
- betrokkenen
- omschrijving hoe probleem is gesignaleerd
- beschrijving incident(en)
- genomen maatregelen door school als geheel
- genomen maatregelen in de groep
- individuele maatregelen

Mogelijkheid tot inschakelen van een vertrouwenspersoon en het kunnen indienen van een klacht bij de klachtencommissie

Als de aanpak niet tot het gewenste resultaat leidt, kan er een beroep worden gedaan op de vertrouwenspersoon.

Er kan eventueel met behulp van de vertrouwenspersoon een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie, die het probleem onderzoekt, deskundigen raadpleegt en hierover adviseert aan het bevoegde gezag, te weten directie en bestuur.

De leerkracht en het pestprotocol

Inleiding

Het pestprotocol is een document waarin alle betrokkenen bij De Bolleberg, leerkrachten, directie, ouders en kinderen, met elkaar afspreken op welke manier ze het pesten binnen de school willen voorkomen en bestrijden.

Voor leerkrachten is een belangrijke rol weggelegd. In het hiernavolgende schrijven wordt specifiekere informatie gegeven over het fenomeen pesten en wordt vastgesteld wat van de leerkrachten verwacht wordt bij het streven naar een veilige school.

De volgende zaken komen aan de orde:

- A. De rol van de leerkracht bij het voorkomen van pestgedrag;
- B. Het ontstaan van pestgedrag;
- C. Het signaleren van pestgedrag;
- D. Het omgaan met pestgedrag;
- E. Het vragen en geven van collegiale ondersteuning;

Ad A. De rol van de leerkracht bij het voorkomen van pestgedrag

Veiligheid

Elke juf of meester moet zich maximaal inspannen om ervoor te zorgen dat haar of zijn klas een veilige plek is.

Belangrijk is daarbij het voorbeeld dat de leerkracht zelf geeft. Een leerkracht die de kinderen laat uitpraten, naar ze luistert, er niet bij voorbaat van uit gaat dat zij/hij zelf gelijk heeft en die complimenten geeft, krijgt ongemerkt navolging: goed voorbeeld doet goed volgen.

Gelijkheid

Voor alle leerkrachten is het belangrijk zich ervan bewust te zijn dat je door je gedrag als leerkracht soms onbedoeld kinderen in de gevarenzone brengt. Het is verstandig om bijvoorbeeld het gebruik van bijnamen of achternamen bij het aanspreken van leerlingen te vermijden.

Voorkom ook dat jijzelf kinderen in de klas tot

‘zondebok’ maakt door ze te straffen, te vernederen en dergelijke. Trek kinderen ook niet opvallend veel voor op andere kinderen. Geen enkele leerkracht zal bewust kinderen voortrekken of kinderen negatief benaderen. Toch kan het af en toe evalueren van je eigen gedrag, liefst in samenspraak met collega's, je verder vormen en de lerende omgeving van de school nog beter gestalte geven.

Eenheid

Het is belangrijk dat de leerkracht de klas tot een eenheid smeedt. Dat kan bijvoorbeeld door het nabespreken van uitstapjes en projecten aan de hand van foto's en werkstukken. In klassengesprekken leert de leerkracht de kinderen aandacht te hebben voor elkaar.

Ook de sociale kanten van het samenleven in de klas, zoals ruzie maken, vriendjes zijn en jaloezie worden besproken. Bij voorkeur op momenten dat er rust en ruimte is om daarover te praten met elkaar. Dit kan goed gebeuren naar aanleiding van een verhaal, een videofilm, een gedicht, een toneelstuk, eigen rollenspel en dergelijke.

Duidelijkheid

Het is belangrijk als de leerkracht een duidelijke houding heeft bij conflicten tussen de kinderen onderling. Om sociale vaardigheden te verwerven moeten kinderen in eerste instantie proberen hun onderlinge problemen zelf op te lossen. De leerkracht laat dan merken dat zij/hij vertrouwen heeft in de kinderen. Als de kinderen er niet uitkomen of bepaalde kinderen het onderspit

delen, moet de leerkracht de leerlingen helpen bij het zoeken naar een oplossing. Ook moet zij/hij signalen van gepeste kinderen kunnen herkennen en daarop reageren. Samenvattend betekent dit dat leerkrachten zorgen voor een veilige 'leer'-omgeving, kinderen accepteren in hun eigenheid, kinderen laten ervaren dat een goede sfeer en samenwerking voor iedereen prettig is en kinderen helpen en leren zich sociaal te ontwikkelen.

Ad B. Het ontstaan van pestgedrag

Dader

Op de eerste plaats door factoren in de persoon van de dader. Daders kunnen bijvoorbeeld behoefte hebben aan het uitoefenen van overwicht en macht. Ze zoeken en vinden een slachtoffer dat ze de baas zijn en buiten die situatie zoveel mogelijk uit. Soms zijn daders zelf het slachtoffer van pesten of van pesten geweest. Kinderen op wie veel macht is of wordt uitgeoefend of die dat zo ervaren, zijn vaker als dader actief. Ook blijkt dat sommige daders voor hun onlust en/of frustratie, waarvan ze de oorzaak niet kennen of waarvan ze de bron niet weg kunnen nemen, een uitlaatklep zoeken bij een kwetsbare persoon in hun omgeving.

Slachtoffer

Aan de andere kant spelen bij het ontstaan van pestgedrag ook factoren mee die te maken hebben met het potentiële slachtoffer. Kinderen van ouders die zelf het slachtoffer van pestgedrag zijn geweest, lopen een groter risico ook slachtoffer van pestgedrag te worden. Uiterlijke kenmerken van kinderen kunnen op potentiële daders werken als "een rode lap".

Kenmerken

Ongewild trekken kinderen aandacht van potentiële daders door hun rode haar, hun bril of welk onbelangrijk detail dan ook. Soms spelen ook kenmerken die samenhangen met de kleding, haardracht, verzorging of de manier van eten een rol. Daarnaast lijken sommige karaktertrekken een risicofactor te zijn. Kinderen die wat minder assertief zijn, snel uit balans raken, of zich op welke manier ook opvallender gedragen dan anderen, lijken potentieel ook meer risico te lopen dat ze het slachtoffer worden van pestgedrag.

Samenvattend betekent dit dat je als leerkracht, met deze aandachtspunten in je achterhoofd, door observatie en bijvoorbeeld via het maken van een sociogram of pesttest (zie bijlage 3) snel kunt komen tot een analyse van risicokinderen in je groep. Dit kan je helpen bij het signaleren van daadwerkelijk pestgedrag of bij het voorkomen ervan.

Ad C. Het signaleren van pestgedrag

Pestgedrag

Het is niet eenvoudig pesten te onderscheiden van ander conflictgedrag. Nog moeilijker is het de vaak versluierde of geniepige vormen van pesten te ontdekken. Veel gebeurt er buiten jouw gezichtsveld om, stiekem. Meestal is datgene wat je ziet op zichzelf nog niet zo dramatisch: een wat dwingende blik in de ogen of een dreigement waarvan je aanneemt dat het wel los zal lopen. Kinderen die het slachtoffer zijn van pesten proberen ook vaak zelf de zaak te bagatelliseren. Ook als jij of de ouders iets vermoeden en doorvragen, blijven slachtoffers zelf vaak om het hardst ontkennen.

Schaamte

Een kind dat wordt gepest, schaamt zich daar vaak voor. Het wil zijn ouders niet teleurstellen. Een gepest kind is geen populair kind en dat hadden haar/zijn vader en moeder wél graag gewild. Dat voelt een kind haarscherp aan.

Het kan ook zijn dat een kind thuis niets zegt omdat het pestprobleem onoplosbaar lijkt. Het is misschien bang dat het probleem juist groter wordt. Stel je voor: je vader of moeder zou wel

eens contact op kunnen nemen met de ouders van de pestkop of met de leerkracht op school! Misschien brengt de leerkracht in de klas het probleem ter sprake, dan weten de klasgenoten, dat er 'geklukt' is. De pesterijen worden dan misschien juist erger. Ook kinderen die zelf pesten zullen thuis niet gemakkelijk over het pesten praten. Zij kunnen er alleen over beginnen als ze zich bewust zijn van hun gedrag en van de ernstige gevolgen daarvan.

Waarom pesten

Pesters weten vaak zelf niet waarom ze iemand pesten. Ook dringt het niet tot ze door hoe erg hun gepest voor het slachtoffer is. "Ze lokte het toch zelf uit, wie loopt er nou nog met zo'n stomme schooltas?"

Daarnaast willen veel pestende kinderen de machtspositie die ze door het pesten verkrijgen, niet verliezen.

Toch is het niet waar dat pesters nooit willen dat een volwassene het probleem aanpakt. Misschien willen ze wel anders omgaan met andere kinderen, maar hoe moet dat dan?

Middengroep

De meeste kinderen houden zich het liefst afzijdig als er wordt gepest. Als ze het zouden opnemen voor het slachtoffer, lopen ze de kans zelf gepest te worden. En iedere dag zien ze hoe erg dat is. Veel kinderen voelen zich schuldig dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of een volwassene te hulp roepen.

Er zijn ook kinderen die absoluut niet in de gaten hebben dat er gepest wordt. Ze zien misschien wel iets gebeuren, maar kunnen de ernst van de situatie niet inschatten.

Signalen

Niet zelden komt het voor dat gedragsveranderingen die ouders bij hun kinderen constateren, signalen van pestgedrag zijn. Kinderen die 's nachts niet meer kunnen slapen, die weer in hun bed plassen of emotioneel labiel en afwijkend reageren. Soms zeggen kinderen ook dat ze "dood willen" of zijn ze van de ene dag op de andere met geen mogelijkheid meer naar school te krijgen. Wees alert!

Samenvattend: om duidelijk stelling te kunnen nemen tegen pestgedrag, is zicht op de omvang van het probleem, kennis van de gevolgen voor het gepeste kind, inzicht in het gedrag van de pester maar bovenal invoelend vermogen vereist.

Ad D. Het omgaan met pestgedrag

Handelen van de leerkracht

Wanneer een leerkracht pestgedrag vermoedt, onderneemt zij/hij actie. Het is verstandig om in elk geval onmiddellijk nader onderzoek te doen.

De leerkracht praat met het slachtoffer, niet beoordelend maar informierend. Wat gebeurt er in de school. Op straat van school naar huis en omgekeerd. Hoe lang is het al gaande? De leerkracht neemt bij twijfel ook contact op met de ouders van het vermoede slachtoffer en informeert of zij bij hun kind de laatste tijd afwijkend gedrag hebben geconstateerd.

Al naar gelang de leerkracht pestgedrag vermoedt of constateert, kan zij/hij gebruik maken van twee verschillende methoden om het pestgedrag bespreekbaar te maken:

De niet-confronterende methode

Bij een vermoeden van pesten kan het beste de niet-confronterende methode worden toegepast door een algemeen probleem aan de orde te stellen om zo bij het probleem in de klas te komen. Het slachtoffer wordt niet met naam en toenaam genoemd waardoor het niet de kans loopt na schooltijd opnieuw in de problemen te komen. In deze anonieme situatie kunnen alle kinderen vrijuit spreken en blijven zij zich veilig voelen. Ook kan de leerkracht verduidelijking geven over de rollen die verschillende kinderen in een pestsituatie aannemen: pester, slachtoffer en meeloper.

De confronterende methode

Wanneer de leerkracht getuige is van het pestgedrag kan zij/hij er ook voor kiezen om de pester direct te confronteren met zijn daden. Door het geobserveerde gedrag te beschrijven en af te keuren en niet de dader als persoon aan te spreken blijft ook die zijn gevoel van eigenwaarde houden.

Als leerkracht is het belangrijk niet de fout te maken om factoren die spelen bij het slachtoffer, als oorzaak van het pestgedrag te zien. Geen enkel kenmerk van het slachtoffer is een oorzaak van of rechtvaardigt het pestgedrag. In geen geval mag het slachtoffer verantwoordelijk gemaakt worden en de dader vrijgepleit.

Driesporen aanpak

Indien noch de niet-confronterende, noch de confronterende methode het gewenste effect, te weten het stoppen van het pestgedrag, tot gevolg hebben, dan is het zinnig om over te gaan op de driesporen aanpak en het pestprobleem zo breed mogelijk aan te pakken. Dit betekent:

Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

- Naar het kind luisteren en haar/zijn probleem serieus nemen;
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen;
- Samen met het kind werken aan oplossingen;
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining.

Steun bieden aan het kind dat zelf pest:

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent;
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen;
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden;
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheidstraining.

De middengroep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij;
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen;
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

Ad. E. Het vragen en geven van collegiale ondersteuning

De leerkrachten informeren

- Informeer overige leerkrachten indien er sprake is van pestgedrag;
- Help elkaar bij observatie van het pestgedrag;
- Als gezamenlijk uitgangspunt geldt: bij ons op school wordt pesten niet getolereerd! Ieder teamlid zal pestgedrag hoe dan ook aanpakken.

De ouders steunen

- Ouders die zich zorgen maken over pesten, serieus nemen;
- Informatie en advies geven over pesten de manieren waarop pesten kan worden aangepakt;
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken;
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

Schriftelijke vastlegging

Bij het signaleren van pestgedrag willen we dat dit wordt vastgelegd in dossiers van betreffende kinderen zodat bij overdracht naar een volgende groep bekend is wat er speelt.

We stellen een standaard formulier (zie bijlage) voor waarin de volgende onderwerpen zijn opgenomen:

Datum, groep en leerkracht;

Betrokkenen;

Omschrijving hoe probleem is gesignaleerd;

Beschrijving incident(en);

Genomen maatregelen door school als geheel;

Genomen maatregelen in de groep;

Individuele maatregelen.

De ouders en het pestprotocol

Adviezen aan ouders van pesters

Neem het probleem van uw kind serieus.

Raak niet in paniek; elk kind loopt kans pester te worden.

Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.

Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.

Besteed extra aandacht aan uw kind.

Stimuleer je kind tot het beoefenen van een sport.

Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen

Pesten op school kun je het beste direct met de leerkracht bespreken;

Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;

Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes beloon je het kind en help je het zijn zelfrespect terug te krijgen;

Blijf in gesprek met je kind, houd de communicatie open. Geef adviezen om aan het pesten een einde te maken;

Steun je kind in het idee dat er een einde aan komt;

Laat je kind opschrijven/vertellen wat het heeft meegemaakt en help emoties te uiten en te verwerken;

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een teamsport.

Adviezen aan alle ouders

Neem het probleem serieus; het kan ook uw kind overkomen ;
Neem de ouders van het gepeste/ pestende kind serieus;
Maak het tot een gemeenschappelijk probleem;
Vraag om toezicht op het schoolplein;
Praat met uw kind over school, over relaties in de klas;
Geef af en toe informatie over pesten;
Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit;
Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
Geef zelf het goede voorbeeld;
Leer uw kind voor anderen op te komen.

Veilig internetgebruik en Cyberpesten

Veilig gebruik van digitale media (internet en gsm) op school, kent een aantal aspecten: didactische en technische, maar ook sociale en pedagogische aspecten.
Hoe moet je als school goed omgaan met de sociale gevolgen van het gebruik van media op school?
Hoe kan risicovol gebruik zo veel mogelijk voorkomen worden.
Internet en gsm zijn ontwikkelingen van deze tijd en bieden ongelooflijk veel mogelijkheden. We willen deze media dan ook zo optimaal mogelijk benutten, bij de vragen die er zijn binnen een onderwijsinstelling als school.
Het internet wordt benut door kinderen en leerkrachten om wetenschap op te zoeken en vaardigheden op te doen.
Er schuilen echter ook gevaren in het gebruik van deze media. Derhalve zijn er afspraken geformuleerd om te voorkomen dat er oneigenlijk gebruik van wordt gemaakt.

- Op school worden veel zaken opgezocht op internet. Ongewenste pagina's zijn grotendeels afgeschermd.
- Kinderen mogen op school niet op pagina's met seksuele achtergronden. Mocht dit wel gebeuren, dan worden zij een maand afgesloten van internet gebruik. Leerkrachten controleren steekproefsgewijs in de geschiedenis welke pagina's zijn bezocht.
- Kinderen mogen op onze basisschool niet met mobiele telefoons komen. Mocht er om een of andere reden noodzaak toe bestaan, dan leggen zij de mobiele telefoon bij de leerkracht neer bij aanvang van de les. Na schooltijd kunnen zij de telefoon weer mee naar huis nemen. Kinderen zijn altijd bereikbaar via de schooltelefoon.
- Leerkrachten op onze school zijn vaardig in het hanteren van ICT-middelen en mobiel telefoongebruik.
- In de groep wordt veilig internetgebruik en cyberpesten besproken. Met de kinderen wordt afgesproken dat dit altijd gemeld moet worden aan juf of meester. Pesten via internet en telefoon wordt altijd aangepakt. Ouders van digitale pesters worden geïnformeerd. Ook de ouders van digitaal gepest kinderen worden door de betreffende leerkracht op de hoogte gebracht.
- Via de schoolgids is de ouders gemeld wie de **interne contactpersonen** en de **vertrouwenspersonen** op school zijn. Als het op een of andere manier moeilijk is om het cyberpest probleem bespreekbaar te maken, dan kan dit altijd via de interne contactpersonenpersoon.
- Ouders zijn geïnformeerd middels een thema -ouderavond. De informatie rond cyberpesten en het protocol, wordt jaarlijks aangereikt bij de themaweken die landelijk ingezet worden.
- Op school zijn documenten aanwezig met tips voor ouders als er gepest wordt via telefoon of internet. Opvraagbaar bij de GGD in onze regio.
- In de pesttest wordt ook bevraagd op cyberpesten of pesten via gsm.

- Voor het cyberpesten gelden verder dezelfde regels en afspraken zoals vermeld in het pestprotocol • Het schoolveiligheidsplan is te vinden op de site van De Bolleberg: www.bsdebolleberg-mariahoop.nl

Pesten op school aanpakken middels de STOP-methode vanuit de Effectieve Conflict Hantering

Pesten is een zeer ongezonde situatie voor letterlijk iedereen. Niet alleen de sfeer wordt door pestproblemen verslechterd, maar ook het leerproces wordt verstoord.

Een goed pedagogisch klimaat, waarin pesten 'not done' is, geeft kinderen en leerkrachten een veilige en een leuke werkplek, waar het goed toeven is.

Voor de STOP methode heeft u geen formuleren nodig, geen observatiemappen.

De kinderen leren voor een groot deel zelf hun problemen op te lossen.

De leerkracht komt alleen in beeld, als de beide partijen er niet uit komen.

Tevens is er geen misvatting meer mogelijk over wanneer een kind over de grens van een ander kind gaat d.m.v. de STOP methode.

Deze methode gaat uit van een win - win strategie en de veronderstelling dat iedereen er mag zijn.

In zeer extreme gevallen waar een win - win- situatie onhaalbaar is, kiest de school voor de gepeste!

HOOFDREGEL:

Doet de ander iets wat jij niet wilt?

Zeg wat je niet bevalt.

Vraag de ander ermee te stoppen.

Gaat het toch door?

Loop dan weg of ga naar de leerkracht.

De Stopmethode is te gebruiken op scholen waar pesten een probleem is

Een kind, en ook een leerkracht kan met de Stopmethode duidelijk de grens aangeven. Tot hier en niet verder.

Daarnaast is overduidelijk, indien iemand in overtreding is, dus door een grens heen gaat. Dit voorkomt een hoop heen en weer gepraat.

STOP = STOP

Met deze methode kan iedereen zijn of haar grens aangeven / duidelijk maken.

Het geeft niet of je sterk, zwak, stoer, enz bent.

STOP = STOP

In een klas waar veel kinderen over de grenzen van elkaar heen gaan, of pestgedrag is, behoort de Stopmethode tot een prima nood STOP procedure.

In een groep waar alles wel lekker gaat, is de STOPmethode gewoon een duidelijk programma, dat regelmatig gebruikt wordt.

'Door de STOP heen gaan'.....

Er volgt niet automatisch straf wanneer er door een kind 'door de STOP heen gaat'.

De reactie op een 'door de STOP heen gaan' is het volgen van de hier onderstaande procedure.

1. De benadeelde meldt zich bij de leerkracht met de klacht;
2. De leerkracht laat het kind, dat door de STOP heen ging, bij zich komen;
3. De leerkracht geeft de kinderen in eerste instantie de opdracht om hun probleem uit te praten, en als dat gelukt is, om dat even te melden;
4. De kinderen komen weer bij de leerkracht en melden, dat ze eruit gekomen zijn, of dat ze er niet uitkomen.

Als het ene kind meldt, dat ze eruit gekomen zijn, dan vraagt de leerkracht nog aan het andere kind of hij het probleem ook opgelost vindt.

Zo ja, dan kunnen de kinderen weer gaan spelen, en als het andere kind het probleem nog niet opgelost vindt, dan moeten ze weer gaan praten. Indien de kinderen aangeven, dat ze er niet uitkomen, dan volgt punt 5.

5. Indien de kinderen er niet uitkwamen, dan komt de leerkracht erbij en vraagt: "Wanneer is het probleem opgelost voor jou?" Dit vraagt de leerkracht aan beide kinderen (om de beurt). De leerkracht vraagt in dit stadium dus niet: "Wat is er gebeurd?"

Vaak is het probleem nu opgelost.

6. Indien het probleem niet opgelost wordt en de kinderen toch precies willen vertellen wat er gebeurd is, dan is de kans groot, dat de onderliggende strubbelingen, al ondergronds langer aan de gang zijn. Dan maakt de leerkracht een afspraak voor een uitvoerig gesprek.

7. Richt je, als leerkracht, in een gesprek, nadat alle ellende van het verleden besproken is, op hoe het in de toekomst moet gaan.

Als een kind blokkeert, volg punt 8

8. Een kind kan gaan mokken of blokkeren, omdat het kind:

- verwacht dat de ander zich toch niet aan de afspraken houdt
- een zwak zelfbeeld heeft
- nog niet genoeg sociale vaardigheden in huis heeft, om problemen uit te praten;
- teveel in het gevoelsgebied blijft hangen
- in het verleden 'geleerd' heeft dat mokken extra aandacht geeft en/of met mokken vaak zijn zin krijgt

Als een kind verwacht, dat de ander zich toch niet aan zijn afspraak zal houden, dan kan de leerkracht proberen uit te vinden, waarom het kind dat verwacht. Heeft het kind weinig vertrouwen in alle kinderen of alleen in dat ene specifieke kind (en wellicht terecht).

Maak dan goede afspraken, waarin beloning en sancties kunnen worden opgenomen.

Als een kind een zwak zelfbeeld heeft, zich snel overtroeft voelt, of teveel in het gevoelsgebied blijft hangen dan kan de leerkracht wat extra aandacht besteden aan het oefenen van sociale vaardigheden.

Indien een kind mokt om zijn zin te krijgen, dan kan de leerkracht aangeven, dat het probleem best opgelost kan worden, maar dat dit nu niet lukt omdat hij mokt.

Na deze mededeling, laat de leerkracht het andere kind naar huis gaan, en vraagt de leerkracht aan de 'mokker' of hij nog even wil helpen met.....

Soms komt het kind dan ineens los. De leerkracht geeft dan aan, dat het probleem nu niet opgelost kan worden, want het andere kind is al weg. Maar het 'mokken' kan besproken worden en er wordt aangegeven dat mokken in zo'n soort situaties niets oplevert.

BELANGRIJK:

Sommige ouders vinden, dat de leerkracht het probleem moet oplossen. Je onthoudt het kind hiermee de mogelijkheden, om vaardigheden aan te leren, om zelf problemen aan te pakken.

Dit kun je natuurlijk niet verwarren, met leerkrachten, die kinderen wegsturen met de opmerking of houding van: "niet zeuren, ik drink nu koffie". Deze leerkrachten helpen de kinderen niet om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen.

De STOP procedure

Het invoeren van de (nood) STOP procedure:

- de leerkracht vertelt wat de STOP regel inhoudt **STOP = STOP**;
- de leerkracht legt duidelijk de procedure uit voor als een kind door een STOP heen gaat;
- de leerkracht spreekt vertrouwen in de groep uit.

De STOP regel moet gelijktijdig door de hele school verteld worden, en aan het begin van elk schooljaar onder de aandacht gebracht worden. Bespreek wanneer je STOP kunt gebruiken. Geef evt. voorbeelden. In het begin zullen de kinderen met het woordje STOP gaan spelen. Na een week is de nieuwigheid er wel van af en zal de STOP alleen gebruikt worden indien nodig. Het uitpraten van problemen, door een STOP heengaan, moet geleerd worden. Dit kan geoefend worden. Wanneer de leerkracht met een kind, die door een STOP van de leerkracht heen gaat, een gesprekje houdt, zoals dat moet, dan leert de klas daar ook van. Indien de leerkracht nu gelijktijdig de pester heeft geleerd, dat hij direct stopt, als de gepeste STOP zegt, dan vangt de leerkracht twee vliegen in één klap. De gepeste leert STOP te zeggen en de pester leert om de grenzen van de gepeste te respecteren door te stoppen! Als de leerkracht erbij is, kan hij de 'stoproeper' complimenteren met het duidelijk STOP zeggen, en het andere kind complimenteren omdat hij direct stopte. Beide kinderen ervaren dan succes!

Wat kun je nog meer met de Stopmethode?

Observeren en geweld tot staan brengen!

- Een kind, dat heel vaak NEE zegt, wordt wellicht gepest!;
- Een kind, dat vaak door een NEE van andere kinderen heen gaat, moet beter leren, dat STOP betekent, dat je moet STOPPEN;
- Een kind, dat veel het woordje 'NEE' te horen krijgt, terwijl de leerkracht bij herhaling niet veel bijzonders ziet doen, wordt wellicht in de groep onvoldoende geaccepteerd en gepest;
- Een kind, dat alleen STOP zegt, maar niet wil aangeven waarom, kan baat hebben bij sociale Vaardigheidstraining;
- STOP zeggen is eigenlijk een andere vorm zeggen van NEE. Een kind dat geen STOP durft te zeggen, durft waarschijnlijk ook geen NEE te zeggen. Het kind moet dan leren om zijn eigen grenzen aan te geven.
- Met de STOP methode neem je voor een deel kinderen, die geweld gebruiken de wind uit de zeilen.

Kinderen gebruiken soms geweld, omdat ze zich willen laten gelden, of omdat ze zich heel erg irriteren en ontploffen. Voordat ze boos worden kunnen ze tegen diegene zeggen, die irriteert: STOP.

Kinderen die geweld gebruiken, omdat ze zich willen doen laten gelden kun helpen zelfbeeld te verhogen.

Leerlingenbrief

Niemand wil gepest worden en jij dus ook niet. Als de pester jou vaker dan een keer pijn doet, en als jij daar niets tegen kan doen omdat hij/zij sterker is, of een grotere mond heeft, dan kun je daarover praten met iemand die jou kan helpen!

Als je met de juf of meester praat over pesten (of je vader of moeder) is dat géén klikken. Het is juist heel goed van je dat je het vertelt. Zij willen graag dat jij met plezier naar school gaat. Dat wil jij toch ook?

De pester wil graag dat jij het aan niemand vertelt, dan kan hij doorgaan met jou te pesten zonder dat iemand er iets aan doet. Gewoon vertellen dus en niet geheim houden!

Ook als de pester zegt: 'als je het vertelt dan ...'

Al heb je andere kleren aan dan de rest van de groep, draag je een bril, houd je van andere muziek, dat is geen reden om gepest te worden!

Je moet kunnen zeggen wat je vindt zonder dat je denkt dat anderen je dan niet meer aardig vinden. Wij willen graag dat kinderen zich prettig voelen op school en dat iedereen het naar de

zin heeft. Dat andere kinderen je nemen zoals je bent en dat je meetelt. Iedereen is als mens net zo belangrijk als de ander.

Als je NIET praat over pesten, duurt het pesten langer.

Je bent misschien bang om het thuis of op school te vertellen. Daarom geven we hier een paar

tips:

- Kies iemand die je echt vertrouwt.
- Kies een rustig moment zodat de juf of meester de tijd heeft.
- Op school kun je ook naar de contactpersonen gaan.
- Durf je het niet te vertellen, schrijf het dan op een briefje.
- Zeg: "Ik wil je iets vertellen, waar ik niet zo gemakkelijk over praat".
- Zeg: "Beloof me dat je alleen luistert en niet meteen iets gaat doen".
- Vraag dan: "wat gaan we samen doen?"
- Spreek af dat het niet buiten je om gebeurt!

Je kan over de volgende dingen praten:

- Wat is er gebeurd?
 - Wat voelde je toen?
 - Wat heb je al geprobeerd? Hoe ging dat?
 - Hoe kunnen we het oplossen?
 - Wat zou je zelf kunnen doen?
 - Wie zou je daarbij kunnen helpen?
- Hoe kun je een gepest klasgenootje helpen:
- Aardig zijn tegen hem of haar.
 - Niet mee lachen om stomme grappen.
 - Vertel het aan de meester/juf of aan je ouders.
 - Doe zelf nooit mee met het pesten.
 - Vraag haar / hem mee te doen in een groepje.
 - Opkomen voor elkaar.
 - Samen in de klas afspreken dat er niet gepest wordt.

Op school vinden we het belangrijk dat we goed omgaan met elkaar. Daarom hebben we het volgende afgesproken:

Op school:

- Word je niet op je uiterlijk beoordeeld.
- Word je met je voornaam aangesproken.
- Word je met rust gelaten als je dit aangeeft (zie het STOP-teken) .
- Wordt er naar je geluisterd.
- Worden je spullen met rust gelaten.
- Wordt een ruzie eerst door de betrokkenen uitgepraat.
- Wordt de leerkracht erbij betrokken als de leerlingen er niet uitkomen.
- Wordt bij pestgedrag door andere leerlingen geen partij gekozen.
- Wordt pestgedrag aan de juf/meester verteld (Pesten melden is geen klikken maar moet!)
- Wordt er alles aan gedaan om een prettige omgeving te creëren voor iedereen en wordt dus niemand buiten gesloten!

Dit betekent dat:

- Ik niemand op zijn/haar uiterlijk beoordeel.
- Ik iemand met zijn/haar voornaam aanspreek.
- Ik iemand met rust laat als die het STOP-teken geeft (zie de STOP-regel).
- Ik luister naar de ander.
- Ik niet aan de spullen van een ander zit.
- Ik een ruzie met een ander eerst zelf probeer uit te praten.
- Ik de leerkracht erbij betrek als ik er niet uitkom of zie dat anderen er niet uitkomen.
- Ik niet meedoe aan het pesten van een ander kind.
- Ik pestgedrag meld aan mijn juf/meester.
- Ik er alles aan doe om het ook voor de ander op school prettig te maken en dus niemand buiten sluit.

Op onze school hanteren we vanaf groep 6 de kindvragenlijst van ons digitaal SEO volgsysteem SCOL. Leveren deze gegevens niet voldoende informatie op, dan zou de pesttest eventueel als extra instrument aanvullende gegevens op.

Pesttest

Groep:.....

Leeftijd:.....jongen/meisje

Datum:

Zet steeds een rondje om het antwoord dat jij het beste vindt.

1 Word jij op school wel eens gepest?

nee ja

Heb je bij vraag 1 ja ingevuld? Maak dan nu vraag 2. Als je nee hebt gezegd maak je nu vraag 3.

2 Hoe word jij gepest?

Door uitschelden	nee	soms	ja
Door een vervelende bijnaam	nee	soms	ja
Doordat je nooit mee mag doen	nee	soms	ja
Doordat ze over je roddelen	nee	soms	ja
Door duwen of stompen	nee	soms	ja
Door schoppen of slaan	nee	soms	ja
Door bedreigen	nee	soms	ja
Doordat ze je laten betalen voor "bescherming"	nee	soms	ja
Doordat ze je belachelijk maken	nee	soms	ja
Door vervelende berichten via internet (bijvoorbeeld MSN of e-mail)	nee	soms	ja
Door vervelende telefoontjes of SMS-jes	nee	soms	ja
Doordat ze je spullen vernielen	nee	soms	ja
Doordat ze je spullen afpakken	nee	soms	ja
Doordat ze je spullen pikken	nee	soms	ja

3 Pest jij wel eens op school?

Heb je bij vraag 3 ja ingevuld? Maak dan nu vraag 4. Als je nee hebt gezegd maak je nu vraag 5.

4 Hoe pest jij anderen?

Door uitschelden	nee	soms	ja
Door anderen met een vervelende bijnaam te noemen.	nee	soms	ja
Door anderen buiten te sluiten	nee	soms	ja
Door over anderen te roddelen	nee	soms	ja
Door te duwen of te stompen	nee	soms	ja
Door te schoppen of te slaan	nee	soms	ja
Door anderen te bedreigen	nee	soms	ja
Door anderen te laten betalen voor "bescherming"	nee	soms	ja
Door anderen belachelijk te maken	nee	soms	ja
Door vervelende berichten via internet te sturen (bijvoorbeeld MSN of e-mail)	nee	soms	ja
Door vervelende telefoontjes of SMS-jes	nee	soms	ja
Door spullen te vernielen	nee	soms	ja
Door spullen af te pakken	nee	soms	ja
Door spullen te pikken	nee	soms	ja

5 Wanneer en waar wordt er gepest?

In de klas als de leraar er is	nooit	soms	vaak
Als die er juist niet is	nooit	soms	vaak
In de gangen op school of bij de wc's	nooit	soms	vaak
In de kleedkamer bij de gym	nooit	soms	vaak
Buiten bij de school	nooit	soms	vaak
In de pauzes	nooit	soms	vaak
Op weg van school naar huis of van huis naar school	nooit	soms	vaak
In de buurt bij je thuis	nooit	soms	vaak

6 Wat is vaak de reden om te pesten?

Het is stoer	niet waar	waar
Het maakt populair	niet waar	waar
Uit verveling	niet waar	waar
Het kan me niets schelen	niet waar	waar
Anders word ik zelf gepest	niet waar	waar
Ik werd vroeger zelf gepest	niet waar	waar
De ander vraagt erom	niet waar	waar
De ander ziet er gek uit	niet waar	waar

7 Wat is waar?

Zijn er op school afspraken over pesten?	nee	ja
Werken deze afspraken?	nee	ja
Praat de leerkracht in de klas over pesten?	nee	ja
Weet de leerkracht wat er gebeurt?	nee	ja
Is in de klas afgesproken wat kan en wat niet kan?	nee	ja
Helpt de leerkracht klasgenoten?	nee	ja
Spreekt de leerkracht in de klas pesters aan?	nee	ja
Doet de school genoeg tegen pesten?	nee	ja
Wil je dat het pesten ophoudt?	nee	ja

8 Wat vind je ervan dat kinderen worden gepest? heel erg vervelend prima

9 Help jij kinderen die gepest worden? nee ja

10 Pest jij wel eens mee, terwijl je dat liever niet doet? nee ja

11 Wil je nog met iemand praten over pesten? nee ja

Als je bij vraag 11 ja hebt gezegd, met wie wil je dan praten?.....

Als je bij vraag 11 ja hebt gezegd, schrijf dan hier ook je eigen naam, anders kunnen we geen afspraak regelen.....

4.2 leerlingen met gedragsproblemen

Inleiding

Het *signaleren* van gedragsproblemen bij kinderen is meestal niet zo lastig; dit wordt over het algemeen vrij snel duidelijk. Wanneer het *reguliere traject* van de *leerkracht* (eerst zelf aan de slag gaan met de problematiek en vervolgens hulp inschakelen van *de zorgcoach*) echter niet werkt, dienen er *andere interventies / acties* plaats te vinden ter verbetering van het probleemgedrag. Deze zijn meestal een stuk lastiger en daarom is er een *stappenplan* opgezet als leidraad hierbij.

Iedereen beleeft bepaald gedrag op zijn of haar manier en gaat er ook zo mee om. Probeer echter een professionele kijk te ontwikkelen en onderschat problematiek niet. Wanneer bepaalde acties niet het gewenste resultaat opleveren, zal het probleem alleen maar groter worden, hetgeen de verdere ontwikkeling van het kind (en zijn omgeving / klasgenoten) belemmert. De problematiek verdwijnt niet vanzelf... er zal in geïnvesteerd moeten worden, uiteraard steeds in samenspraak met ouders, die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor (de ontwikkeling) hun kind.

Om een doeltreffende aanpak te bewerkstelligen, die duidelijk is voor alle betrokken partijen, is het van belang dat deze acties verlopen volgens een duidelijk stappenplan, dat schoolbreed gehanteerd wordt, van groep 1 t/m groep 8 dus...

Hieronder volgt een omschrijving van probleemgedrag, zodat helder wordt waar het om gaat. Vervolgens wordt de procedure beschreven met stapsgewijze maatregelen, die doorlopen moet worden indien er sprake is van gedragsproblematiek. Ons beleid dus bij het omgaan / de aanpak van gedragsproblemen.

Omschrijving probleemgedrag

Het gaat om leerlingen die:

- ***geen respect*** kunnen opbrengen voor de interne verhoudingen, de afspraken op groeps- en schoolniveau en volwassenen, waaronder de leerkrachten.
- ***verbaal agressief*** gedrag vertonen; hoe tolerant ben je als leerkracht in het accepteren van omgangsvormen en de taal die daarbij gebruikt wordt?
- ***fysieke agressie*** vertonen; elke tik is er een teveel.
- ***andere kinderen onder druk zetten en aanzetten tot niet acceptabel gedrag.***
- ***macht uitoefenen*** op andere kinderen en daarbij geweld (verbaal en fysiek) niet schuwen.
- ***pestgedrag*** vertonen; ook verbaal: opmerkingen over andere kinderen, hun uiterlijk, hun achtergrond, hun werkwijze, hun gedrag e.d. Voor een verdere specificatie verwijzen we naar het pestprotocol.
- ***ander storend gedrag*** vertonen, zoals het (voortdurend) vervelend benaderen van andere kinderen, kinderen tegen elkaar opzetten, ruzie uitlokken, negatieve aandacht vragen.

Bij gedragsproblematiek is er meestal sprake van een **combinatie** van voornoemde kenmerken.

Gedragsproblematiek is Één van de voorbeelden van extra zorg in het onderwijs die door kinderen gevraagd kunnen worden. Hiervoor is in de wet Passend Onderwijs omschreven wat er van scholen verwacht mag worden. Onze school heeft, net als andere scholen, een zorgprofiel geschreven. Binnen dit document maken we duidelijk hoe wij onze zorg inrichten, welke zorg wij kunnen bieden en welke stappen wij ondernemen wanneer een leerling specifieke hulp en ondersteuning nodig heeft. De intern begeleider van onze school is de spil in ons zorgsysteem. Hij/zij draagt een gedelegeerde verantwoordelijkheid om leerkrachten en leerlingen te ondersteunen in het signaleren, analyseren en het vaststellen van een plan van aanpak. De intern begeleider coördineert en communiceert om de inzet zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Voor een uitgebreide beschrijving verwijzen wij naar ons schoolzorgprofiel

4.3 Schoolverzuim

LEERPLICHT. Het doel van de leerplicht is om zoveel mogelijk kinderen gebruik te laten maken van hun recht op onderwijs. Omdat deze leerplicht zo belangrijk wordt gevonden is dat in een wet vastgelegd namelijk de leerplichtwet. In de leerplichtwet zijn regels opgenomen waaraan ouders, leerlingen maar ook scholen aan moeten voldoen. De leerplichtwet kent dus een aantal verplichtingen.

In de eerste plaats richt de wet zich tot de ouders/verzorgers en legt aan iedere ouder/verzorger twee verplichtingen op :

1. De verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school is ingeschreven; deze begint op de eerste schooldag van de maand volgend op die waarin de jongere de leeftijd van vijf jaar bereikt.
2. De verplichting, er na inschrijving voor te zorgen dat de leerling de school ook geregeld bezoekt, deze begint op de dag waarop de leerling op die school kan plaats nemen.

Schoolverzuim, de registratie ervan en de maatregelen bij niet ontsporing ligt bij de leerkracht en de administratief medewerker. De eindverantwoordelijkheid voor de actie op verzuim ligt bij de directie. Binnen het takenpakket van de directeur van de school valt het naleven van de wet op het basisonderwijs. De directeur heeft in de signalering een gedelegeerde eindverantwoordelijkheid en daarmee de taak om inspanning te leveren dat de leerling het recht op onderwijs geniet. (zie schoolgids hoofdstuk schoolverzuim en leerplicht)

4.4 Incidenten en registratie

Meldpuntcode Kindermishandeling

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Basismodel

Een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. Bijvoorbeeld huisartsen, leerkrachten en medewerkers van jeugdinrichtingen. Sinds 1 juli 2013 zijn beroepskrachten verplicht zo'n meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring.

Een meldcode beschrijft in 5 stappen wat professionals moeten doen bij vermoedens van geweld. Organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren stellen een eigen meldcode op met daarin in ieder geval deze 5 stappen:

- Stap 1: In kaart brengen van signalen.
- Stap 2: Overleggen met een collega. En eventueel raadplegen van Veilig Thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling), of een deskundige op het gebied van letselduiding.
- Stap 3: Gesprek met de betrokkene(n).
- Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen.
- Stap 5: Beslissen over zelf hulp organiseren of melden bij Veilig Thuis.

[!\[\]\(7803df19e2f64b9d8f5d703b85a358d0_img.jpg\) Download hier het basismodel van de meldcode](#)

Binnen Onze school valt het signaleren en melden van het vermoeden van kindermishandeling binnen het zorgsysteem van onze school.

In volgorde van melding hebben wij het volgende afgesproken:

Vermoeden door de leerkracht >>Melden aan de intern begeleider>> deze informeert de directie. Onderzoek naar informatie door de intern begeleider>>>> vastleggen informatie in dossier van de leerling.

Overleg met directie over voldoende bewijs>>>> inschakelen officiële instanties om hulp aan kind te borgen. Volgen van stappenplan overheidsinstanties.

Schematisch overzicht

Wie Wat en hoe ?

In onderstaand schema wordt een onderverdeling gemaakt in een viertal aspecten. Deze geven we schematisch weer met een verwijzing naar de plek in onze documenten en de contactpersoon cq verantwoordelijke.

Documentplek	Aspect/Wat	Wie	bijzonderheden
1. Beleidsaspecten			
Aspecten en Maatregelen			
SVP	Schoolveiligheidsplan Alle bij school betrokken personen en instanties	Beheer en coördinatie door directeur en Arbocoördinator	Op website school
Schoolplan 15-19	Kader Wettelijk/school		Op website school
	Visie en Beleid	Team/IB/ Directeur	
jaarplannen	Doelstelling Korte en lange termijn doelen Steeds actuele thematiek planmatig beschreven	Team/IB/Directeur	Mijnschoolplan.nl
Organisatie en Veiligheid			
Domein faciliteiten	Contactpersoon voor Arbocoördinatie	Coördinator stichting Kindante	
schoolgids	Preventiemedewerker/ vertrouwenspersoon	Mw. Y.Bormans Mw. E.Verkooijen	1 aanspreekpunt voor school intern en 1 ouder Website school
Ontruimingsplan	BHV-ers Jaarlijks bijscholing	Dhr.H.Severins	2 Teamleden Schoolplan
Schoolgids	Effectieve Conflict Hantering	De conflictbegeleider	Registratie in logboek
Zorgpln/sch.pl	Contactpersoon voor zorgcoördinatie	Ib-Mw. M. Philipsen	
Interne communicatie			
Sch.gids Statuten MR	Medezeggenschapsraad	2 ouders en 2 personeelsleden	Website school
Sch.gids Statuten OV	Ouder vereniging Ouders van leerlingen	Vergaderingen worden per toerbeurt door 1 teamlid bijgewoond	Website van school
Zorgplan	Intern Zorgoverleg	Ib-er - leerkracht Ib-er - Directeur	Overleg opgenomen in jaarplanning zorg en overleg
Sch.gids	Leerlingenraad 3 x per jaar. Leerlingen gekozen uit de groepen	Leerlingen uit de bovenbouw + IB/Dir	Verslag op website van school.

Sch.gids	Tussen schoolse opvang TSO Assistent coördinator	Eigen groepsleerkracht	management ass.
Samenwerking extern			
Sch.gids	Leerplichtambtenaar	Aangewezen ambtenaar uit de gemeente	Jaarlijkse controle op verzuim en contact indien noodzakelijk
Zorgplan	Ondersteuningsteam	Ib-er schoolarts + CJG en orthopedagoge SWV	Coördinatie IB
	Politie	Wijkagent	Via 0900-8844
	Centrum voor Jeugd en Gezin(CJG)	Jeugdzorg, schoolarts	Consulteren door ouders en school
	Gemeente	Ambtenaren betrokken bij onderwijs en veiligheid	Ook als het gaat om gebouw en beheer
Klachten			
Statuten Stichting Kindante	Klachtenregeling Paragraaf schoolgids klachtenbehandeling	Bovenschools vastgesteld	Website van school
Sch.gids	Contactpersoon/vertrouwens persoon	Interne en externe vertrouwenspersoon	Voor leerlingen, ouders en werknemers
Evaluatie schoolveiligheid			
Rapportage Rie	Periodieke evaluatie schoolveiligheid door schoolleiding		RI&e wordt 4- jaarlijks afgenomen; zowel fysiek als welzijn(quickscan)

Document	Aspect	Wie	opmerkingen
2. Sociale aspecten			
Algemene regels en afspraken			
Sch.pln Sch.gids	School en basisgedragsregels	Iedereen betrokken bij school	Pakket van regels en afspraken op stichtings,- school- en groepsniveau
groepsmap	groepsregels	Iedereen betrokken bij de groep	Worden tussentijds bijgesteld indien nodig
	Overige regels		
Sociale vaardigheden			
schoolplan jaarplan	Training en scholing personeel	Team	Afhankelijk van jaarplan, persoonlijke ambitie en gewenst specialisme
schoolplan jaarplan Groepsplan	Afhankelijk van de groepssamenstelling en groepsdynamiek en	Leerkracht-Intern begeleider	Individueel besproken met ouders

	onderwijsbehoefte van de individuele leerling		
Sch.pln OJP	Coaching/intervisie onderwijzend personeel	Leerkrachten, Ib-er, directie en externen	
Sch.pln OJP	Coaching onderwijs ondersteunend personeel	N.a.v. gesprekkencyclus	Directeur eindverantwoordelijk niet openbaar

Afspraken rondom privacy			
Sch.gids	Communicatie	Alle betrokkenen bij school	Website school
Leerling dossier	Bijzondere afspraken privacy Leerlingvolgsysteem	Leerkracht/Intern begeleider/ directeur	Afspraken in schoolgids/op website

3. Grensoverschrijdende aspecten			
protocollen			
SVP	Protocol gedrag en Pesten Veilig internet en cyberpesten Kan zich afspelen op allerlei niveau binnen en buiten de schoolorganisatie	In alle gevallen de direct betrokkenen, op groepsniveau de lkr en de leerlingen daarna ook overige betrokkenen.	Website van school
Bijlage	Protocol fysiek, verbaal, en psychisch geweld en agressie	In alle gevallen de direct betrokkenen, op groepsniveau de lkr en de leerlingen daarna ook overige betrokkenen.	Kan zich afspelen op allerlei niveau binnen en buiten de schoolorganisatie
	Protocol discriminatie	Idem	Idem
	Protocol vernielingen		
	Protocol seksuele intimidatie		
	Protocol schorsing en verwijdering van leerlingen	Directie, stichting Kindante, Ambtenaar leerplicht, inspectie onderwijs; betrokken leerling en ouders	
	Protocol opvang personeel en leerlingen bij ernstige incidenten	Arbocoördinator, directie en ontruimingsleider	
	Protocol voor schorsing van personeel	Directie, stichting en betrokken personeelslid	Volgens geldende CAO
schoolverzuim			
Sch.gids	Registratie en aanpak schoolverzuim van leerlingen	Leerkracht, conciërge, directie, ambtenaar leerplicht, betrokken leerling, ouders/verzorgers	Registratie in ESIS/Absenten

beleidsplan stichting kindante	Registratie en aanpak ziekteverzuim van personeel	Betrokken personeelslid, directie, personeelszaken Kindante en bedrijfsarts	Registratie in Clooser, Afas en Mis en verzuimbeheer
--------------------------------------	--	--	--

Document	Aspect	Wie	Opmerking
Incidentenregistratie			
SVP	Registratie (arbeids)ongevallen	Leerkracht/directie	Directie bij arbeidsongeval
Sch.gids	Grensoverschrijdend gedrag	Teamlid	Logboek ECH conflictbegeleider
4. Ruimtelijke aspecten			
Gebouw en veiligheid			
Rapport RIE	Risico Inventarisatie en Evaluatie	Arbocoördinator school en Kindante, directie en betrokken teamleden	Wordt 4-jaarlijks afgenomen
Rapport RIE	Plan van Aanpak RI&E		Laatst afgenomen in 2013
Rapport RIE	BHV Plan	BHV-ers	Inclusief ontruimingsplan
Rapport RIE	Inspectie brandveiligheid	Paraat, Haltronic	
Beveiligingsmaatregelen			
Sch.org.pln	Afspraken m.b.t. toezicht/surveillance	Team	Naar rato WTF volgens rooster
Omgevingsveiligheid			
Sch.gids	Veiligheid directe omgeving school	Wijkagent, beveiligingsbedrijf, directie	Alarm melding na 19.00 uur door bedrijf
Sch.gids Verkeer Veilige School document	Verkeersveiligheid rond de school	Werkgroep verkeer, wijkagent, team. Ouders en leerlingen	
Bijlagen			
SVP	Bijlagen: Intentieverklaring: Registratieformulier agressie en geweld: Verslag inzake time-out, schorsing of verwijdering: Ongevallenregister:		

Bijlagen

Bijlage 1:

Privacyregeling

Intentieverklaring De Bolleberg

Binnen De Bolleberg worden agressie en geweld niet geaccepteerd. Agressie en geweld verpesten de schoolsfeer en zijn slecht voor het werk- en leefklimaat.

Een slechte sfeer heeft een negatieve invloed op de werkprestaties van de leraren en de leerresultaten van de leerlingen.

Om agressie en geweld tegen te gaan geven het bestuur, de directie, het voltallige personeel en de MR de volgende intentieverklaring af:

1. Het bestuur, de directie, het personeel en de MR willen een schoolklimaat handhaven waarin iedereen elkaars integriteit respecteert.
2. Hiertoe zullen het bestuur, de directie, het personeel en de MR een actief beleid voeren gericht op het voorkomen en bestrijden van agressie en geweld.
3. Het bestuur en de directie zullen klachten dienaangaande serieus behandelen.
4. Het bestuur, de directie, het personeel en de MR zullen agressie en geweld niet tolereren.

Passende gedragsregels en een passend sanctiebeleid zullen hieraan vormgeven.

Ondertekend door:

..... namens het bestuur
.....namens de directie
.....namens de MR
.....namens het personeel

Bijlage 2:

Registratieformulier agressie en geweld VOOR INTERN GEBRUIK De Bolleberg

Gegevens ten behoeve van de schriftelijke interne registratie van agressie en/of geweld.

Naam getroffene:

Adres:

Postcode en plaats:

Getroffene is: Werknemer / stagiair / leerling / anders namelijk *

Plaats van het incident:

Datum en tijdstip incident:

Vorm van agressie / geweld:

fysiek nl:

verbaal nl:

dreigen nl:

vernietiging nl:

diefstal nl:

anders nl:

Behandeling:

géén

behandeling huisarts

behandeling in ziekenhuis / EHBO* opname in ziekenhuis

ziekteverzuim / leerverzuim

anders nl:

Schade: Kosten:

materieel nl: €.....

fysiek letsel nl: €.....

psych. letsel nl: €.....

anders nl: €.....

Afhandeling:

politie ingeschakeld aangifte gedaan: ja / nee*

melding arbeidsinspectie ernstig ongeval: ja / nee* (indien ja, invullen en

opsturen ongevallen meldingsformulier Arbeidsinspectie, hfd. 20, verplicht!)

psychische opvang

nazorg: ja / nee*

- Doorhalen wat niet van toepassing is.

•

Korte beschrijving van het incident:

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

Suggesties voor verdere afhandeling:

.....
.....

Suggesties voor preventie in de toekomst:

.....
.....

Plaats.....Datum.....

Handtekening getroffene

Bijlage 3:

Verslag inzake time-out, schorsing of verwijdering van leerlingen

Naam leerling

Geboortedatum

Naam leerkracht

Datum incident

Het betreft ongewenst gedrag tijdens:

☐ lesuren

☐ vrije situatie

☐ speelplaats

☐ elders, nl.....

Het betreft ongewenst gedrag ten aanzien van:

☐ leerkracht

☐ medeleerlingen

☐ anders, nl.....

Korte omschrijving van het incident:

.....
.....
.....

Ouders/verzorgers op de hoogte gesteld d.m.v.

☐ huisbezoek

☐ telefonisch contact

Datum en tijd:

Gesproken met:

De volgende maatregel is genomen:

☐ time-out

☐ schorsing

☐ in gang zetten van een procedure tot verwijdering

Datum gesprek ouders/verzorgers en de school

(zie verder verslag van het gesprek)

Afspraken tussen ouders/verzorgers en de school:

.....
.....

Bijlage 4:

Ongevallenregister De Bolleberg

Datum:

Naam getroffene:

Funtie getroffene:

Toedracht:

Vorm van geweld/agressie:

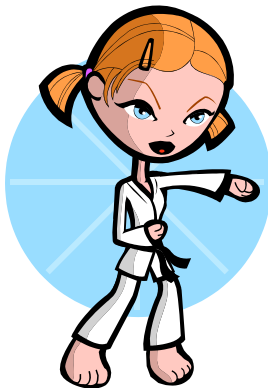
Letsel/schade:

Verzuim: Ja/Nee

Nr. ongevalsrapport:

Procedure:

- Alle incidenten met betrekking tot Agressie en Geweld worden geregistreerd (dus ook de minder ernstige).
- Registratieformulieren Agressie & Geweld verkrijgbaar in de map Beleid Agressie en Geweld
- Ernstige incidenten onmiddellijk melden aan directie en/of bestuur.
- Directie/bestuur draagt zorg voor eventueel verplichte melding aan Arbeidsinspectie door middel van het betreffende ongevallenmeldingsformulier.

Bijlage 1 Welke gegevens bewaart de basisschool over mijn kind?

De basisschool bewaart verschillende gegevens over uw kind in een leerlingdossier. U en de school mogen deze leerlinggegevens inzien. In speciale gevallen mogen derden dat ook.

Leerlinggegevens

De basisschool houdt van elke leerling een leerlingdossier bij. Daarin bewaart de school:

- gegevens over inschrijving en uitschrijving;
- gegevens over afwezigheid;
- adresgegevens;
- gegevens die nodig zijn om het leerlinggewicht vast te stellen.

Ook de volgende gegevens mag de school bewaren:

- gegevens over de ondersteuningsbehoefte, als uw kind die heeft;
- gegevens over de gezondheid die nodig zijn voor eventuele speciale begeleiding of voorzieningen;
- gegevens over de vorderingen en de resultaten van uw kind.

De school mag de meeste gegevens nog 2 jaar bewaren nadat uw kind van school is gegaan. De basisschool moet langer bewaren:

- gegevens over verzuim en in- en uitschrijving (5 jaar nadat de school uw kind heeft uitgeschreven);
- gegevens over een leerling die naar een school voor speciaal onderwijs is doorverwezen (3 jaar na vertrek van de leerling).

Adresgegevens van (oud-)leerlingen mag de school bewaren voor het organiseren van reünies.

Inzage en correctie leerlinggegevens

Als ouder heeft u het recht om de gegevens over uw kind in te zien (inzagerecht). U maakt hiervoor een afspraak met de school. Terwijl u de gegevens inziet, blijft iemand van de school aanwezig. Als ouder heeft u ook correctierecht. U kunt de school verzoeken verkeerde gegevens in het leerlingdossier van uw kind te verbeteren of te verwijderen.

Heeft u geen ouderlijk gezag meer, bijvoorbeeld na een echtscheiding? Ook dan moet de school u inzage geven in de leerlinggegevens over uw kind. Dit staat in het Burgerlijk Wetboek. U moet dan zelf de directeur van de school om deze informatie vragen.

Inzage leerlinggegevens door derden

Soms is de school verplicht om gegevens aan bepaalde professionals te geven. Bijvoorbeeld bij:

- de overgang naar een andere school, zoals het voortgezet onderwijs (vo) of het speciaal basisonderwijs (sbo);
- inzage door de Inspectie van het Onderwijs (IvO);
- vermoedens van kindermishandeling;

- noodsituaties.

In andere gevallen moet u als ouder eerst toestemming geven, voordat derden de gegevens van uw kind mogen inzien.

Bijvoorbeeld:

- a. naam, voornamen, voorletters, titulatuur, geslacht, geboortedatum, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer en soortgelijke voor communicatie bedoelde gegevens van de betrokkene;
- b. het persoonsgebonden nummer (BSN);
- c. nationaliteit;
- d. gegevens als bedoeld onder a, van de wettelijk vertegenwoordiger of verzorger van de leerling;
- e. gegevens betreffende de gezondheid of het welzijn van de leerling voor zover die noodzakelijk zijn voor de ondersteuning;
- f. gegevens betreffende de godsdienst of levensovertuiging van de leerling, voor zover die noodzakelijk zijn voor de school, het onderwijs of de te geven ondersteuning;
- g. gegevens betreffende de aard en het verloop van het onderwijs en ondersteuning, alsmede de behaalde studieresultaten;
- h. schoolgegevens (waaronder naam school, naam zorgcoördinator/mentor/ intern begeleider, klas/groep waarin de leerling zit, tijdstip van inschrijving bij deze school, naam van de indiener van de aanmelding bij het samenwerkingsverband, schoolloopbaan en rapportage vanuit primair en voortgezet onderwijs);
- i. aanleiding voor de aanmelding bij het samenwerkingsverband, relevante screenings- en onderzoeksgegevens en omschrijving van de problematiek die aan de orde is;
- j. activiteiten die door de school zijn ondernomen rond de betreffende leerling, alsmede de resultaten hiervan;
- k. bestaande of (relevante) afgesloten hulpverleningscontacten en de namen van contactpersonen;
- l. relevante persoonsgegevens die door externe partijen worden verstrekt met betrekking tot de aangemelde problematiek van de betreffende leerling;
- m. relevante financiële gegevens over bijvoorbeeld schoolgeld;

Transparantie over privacy

Als school hebben we informatieplicht en moeten we uitleggen hoe er met de gegevens over leerlingen wordt omgegaan. Ouders hebben recht op volledige transparantie van ons daarover. Dit document informeert ouders over privacy op school. Dit document wordt opgenomen in onze schoolgids.

1. Privacy
2. Basispoort.....
3. Extra informatie over digitaal leermateriaal
4. Inschrijfformulier
5. Telefoonlijst.....
6. Toelichting Informatieplicht
7. Bijlagen

Privacy

Op De Bolleberg gaan wij zorgvuldig om met de privacy van onze leerlingen. Dit is vastgelegd in het privacyreglement van ons bestuur Kindante, dat is opgenomen in bijlage 2. De gegevens die over leerlingen gaan, noemen we persoonsgegevens. Wij maken alleen gebruik van persoonsgegevens als dat nodig is voor het leren en begeleiden van onze leerlingen, en voor de organisatie die daarvoor nodig is. Een overzicht van deze categorieën en officiële bewaartermijnen vindt u in bijlage 1.

In het privacyreglement van Kindante kunt u precies lezen wat voor onze school de doelen zijn voor de registratie van persoonsgegevens. De meeste gegevens ontvangen wij van ouders (zoals bij de inschrijving op onze school). Daarnaast registreren leraren en ondersteunend personeel van onze school gegevens over onze leerlingen, bijvoorbeeld cijfers en vorderingen. Soms worden er bijzondere persoonsgegevens geregistreerd als dat nodig voor de juiste begeleiding van een leerling, zoals medische gegevens (denk aan dyslexie of ADHD). In verband met de identiteit van onze school, willen wij graag de geloofsovertuiging registreren zodat wij daar – zo mogelijk – tijdens het onderwijs rekening mee kunnen houden, maar het geven van deze informatie aan de school is niet verplicht.

De leerling gegevens worden opgeslagen in ons (digitale) administratiesysteem Esis en indien noodzakelijk m.b.t. digitale toetsen in het computerprogramma van CITO. De vorderingen van de leerlingen worden vastgelegd in ons leerlingvolgsysteem Esis en indien noodzakelijk m.b.t. digitale toetsen in het computerprogramma van CITO. Deze programma's zijn beveiligd en toegang tot die gegevens is beperkt tot medewerkers van onze school. Omdat De Bolleberg onderdeel uitmaakt van het schoolbestuur Kindante, worden daar ook persoonsgegevens mee gedeeld in het kader van de gemeenschappelijke administratie, verantwoording naar inspectie en het plaatsingsbeleid.

Tijdens de lessen maken wij gebruik van een aantal digitale leermaterialen. Hiervoor is een beperkte set met persoonsgegevens nodig om bijvoorbeeld een leerling te kunnen identificeren als die inlogt. Wij hebben met deze leveranciers duidelijke afspraken gemaakt over de gegevens die ze van ons

krijgen. De leverancier mag de leerling gegevens alleen gebruiken als wij daar toestemming voor geven, zodat misbruik van die informatie door de leverancier wordt voorkomen. De educatieve software die wij betrekken van Heutink Primair Onderwijs BV, de Rolf Groep, L.C.G. Malmberg b.v., Noordhoff uitgevers, Reinders Oisterwijk, ThiemeMeulenhoff en uitgeverij Zwijsen wordt ontsloten middels de portal van Basispoort. (Zie voor een beschrijving hiervan hoofdstuk 2.)

Ouders hebben het recht om de gegevens van en over hun kind(eren) in te zien. Als de gegevens niet kloppen, moet de informatie gecorrigeerd worden. Als de gegevens die zijn opgeslagen niet meer relevant zijn voor de school, mag u vragen die specifieke gegevens te laten verwijderen. Voor vragen of het uitoefenen van uw rechten, kunt u contact opnemen met de leraar/lerares van uw kind, of met de schooldirecteur.

Als er leerlinggegevens worden uitgewisseld met andere organisaties, vragen we daar vooraf de toestemming van de ouders, tenzij we volgens de wet verplicht zijn om die informatie te verstrekken. Dat kan het geval zijn als de leerplichtambtenaar om informatie vraagt of als het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap informatie nodig heeft..

Voor het gebruik van foto's en video-opnames van leerlingen op bijvoorbeeld de website, social media van de school of in de nieuwsbrief, vragen wij altijd vooraf uw toestemming. Ouders mogen altijd besluiten om die toestemming niet te geven, of om eerder gegeven instemming in te trekken. Als u toestemming heeft gegeven, blijven wij natuurlijk zorgvuldig met de foto's omgaan en wegen wij per keer af of het verstandig is een foto te plaatsen. Voor vragen over het gebruik van foto's en video's kunt u terecht bij de leraar/lerares van uw kind, of bij de schooldirecteur.

Basispoort

Om leerlingen eenvoudig toegang te geven tot digitaal leermateriaal van de school, maakt De Bolleberg gebruik van Basispoort. Deze software maakt het geven van onderwijs op maat via gedigitaliseerde leermiddelen mogelijk. Het maken van bijvoorbeeld een online toets of oefenen in een online-omgeving van een uitgever, is alleen mogelijk als de docent weet welke leerling de antwoorden heeft ingevoerd. Hiervoor zijn leerlinggegevens nodig. De school heeft met Basispoort een overeenkomst gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over het gebruik van de leerlinggegevens. Basispoort maakt voor het schooljaar 2015/2016 gebruik van de volgende set met gegevens: een identificatienummer van Basispoort, voornaam, achternaam, tussenvoegsel, geboortedatum, leerlingkey, groepskey, groepsnaam, jaargroep, geslacht en het identificatienummer van de school. Via Basispoort worden er dus geen leer- of toetsresultaten opgeslagen en/of uitgewisseld. Basispoort geeft op haar eigen website ook informatie (<http://info.basispoort.nl/privacy>).

Extra informatie over digitaal leermateriaal

Als u wilt weten hoe de uitgevers van digitale leermiddelen omgaan met leerlinggegevens, dan kunt u dat nalezen in de privacy bijsluiters die horen bij de leermiddelen die de school gebruikt. Meer informatie is te vinden op de site van de PO-Raad (<https://www.poraad.nl/nieuws-en->

[achtergronden/privacy-in-onderwijs-steeds-verder-verstevigd](#)). In bijlage 3 vindt u het convenant digitale onderwijsmiddelen en in bijlage 4 de Privacy en het model bewerkersovereenkomst. Veel Nederlandse uitgeverijen zijn verenigd in de organisatie die de naam GEU draagt: (Gemeenschappelijke Educatieve Uitgevers). Leden van de GEU onderschrijven de uitgangspunten en afspraken in genoemde bijlagen 3 en 4. Meer informatie is te vinden op hun site: <https://www.geu.nuv.nl/leermiddelen-in-nederland/>

Inschrijfformulier

Op de website van de school treft u het aanmeldformulier aan van De Bolleberg . U ontvangt een bevestiging van de aanmelding en een schrijven over het vervolg tot aan de definitieve inschrijving

De meeste vragen op het formulier spreken voor zich. Een aantal vragen zijn wij wettelijk verplicht aan u te stellen. Zo vragen wij naar uw opleidingsniveau. Dit heeft te maken met de wettelijke 'gewichtenregeling': het aantal leerkrachten aan onze school is mede afhankelijk van het totaal van het 'leerlinggewicht' van onze leerlingen.

De gegevens die u heeft ingevuld op het inschrijfformulier, worden opgeslagen in de leerlingadministratie Esis van onze school. Uiteraard worden deze gegevens vertrouwelijk behandeld. Op onze administratie is de Wet bescherming persoonsgegevens van toepassing. Dit betekent onder andere dat de gegevens door ons worden beveiligd, en dat de toegang tot de administratie is beperkt tot alleen personeel die de gegevens strikt noodzakelijk nodig heeft. U heeft als ouder het recht om de door ons geregistreerde gegevens in te zien (voor zover die informatie betrekking heeft op uw kind). Als de gegevens niet kloppen, dan mag u van ons verwachten dat wij – op uw verzoek - de informatie verbeteren of aanvullen.

Voor meer informatie over de omgang met de privacy van uw kind(eren), verwijzen wij u naar het privacyreglement van Kindante in bijlage 2.

Telefoonlijst

Op basisscholen worden er vaak klassenlijsten of telefoonlijsten uitgedeeld met namen, adressen en telefoonnummers (van ouders) van leerlingen. Maar het verstrekken van een dergelijke lijst valt onder de wettelijk beschermde privacy van de leerling en diens ouders. Het goed kunnen geven van onderwijs is niet afhankelijk van deze klassenlijst. Het is dus verstandig om de ouders (vooraf) toestemming te vragen om een klassenlijst te mogen maken en te laten delen met andere ouders in de klas. Hoe praktisch deze lijst ook is: steeds vaker zijn er ouders die er bezwaar tegen hebben dat hun privégegevens met de hele klas worden gedeeld.

Bij het gebruik van een adressenlijst kan de volgende lijst gebruikt worden:

Op onze school wordt er, per klas, een klassenlijst gemaakt met de adressen van leerlingen. Deze lijst met contactgegevens is erg praktisch om te overleggen met andere ouders, als de kinderen (buiten schooltijd) willen afspreken of als er vragen zijn rondom school, overblijf of bijvoorbeeld huiswerk. Wij vragen hierbij uw toestemming om de naam van uw kind, diens adres en uw telefoonnummer te mogen delen met de andere (ouders van de) klasgenootjes van uw kind. Als u er bezwaar tegen heeft, wordt de naam van uw kind niet gedeeld (en moet u daar zelf voor zorgen). Deze informatie op de klassenlijst mag uitsluitend gebruikt worden voor persoonlijk gebruik onderling, en dus niet voor bijvoorbeeld reclame.

*Hierbij maak ik, **wel** / **geen** * bezwaar tegen het in de klas van mijn kind verspreiden van een klassenlijst met de naam van mijn kind, adres en telefoonnummer.*

** doorhalen wat niet van toepassing is.*

Toelichting Informatieplicht

De helderheid die scholen over privacy moeten geven, gaat over twee belangrijke thema's:

- informatie over het privacy-beleid. Hierin wordt beschreven hoe de school in het algemeen omgaat met privacy. Dit is meestal vastgelegd in een privacyreglement en/of mediaprotocol;
- over de (concrete) uitwisselingen van gegevens met andere organisaties en bedrijven, zoals met leveranciers van digitaal leermateriaal of leveranciers van leerlinginformatiesystemen.

Deze informatie is meestal opgenomen op de website en/of in de schoolgids. Het is ook mogelijk deze informatie (jaarlijks) aan ouders te verstrekken.

Volgens de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) moet de school degene over wie de persoonsgegevens gaan (de betrokkene) op de hoogte stellen van uw **identiteit** (schooldirecteur, bestuur en/of bevoegd gezag) en voor **welk doel(en)** u de persoonsgegevens verzamelt. Als de betrokkene jonger dan 16 jaar is, dan mogen volgens de Wbp alleen de wettelijke vertegenwoordigers (ouders) beslissen over de privacy van de betrokkene. Gemakshalve gebruiken we hierna 'ouders'.

De Wbp eist dat een school de ouders extra informeert als:

- *de verwachting van de ouders anders is:* als de school persoonsgegevens gebruikt op een manier die ouders redelijkerwijs niet verwachten, is dit een reden om ouders extra informatie te geven;
- *de omstandigheden waaronder de school persoonsgegevens krijgt:* ouders zijn er niet altijd van op de hoogte dat de school via een andere organisatie nieuwe persoonsgegevens heeft gekregen, het is dan noodzakelijk ouders daarvan (en indien mogelijk: persoonlijk) op de hoogte te stellen;
- *Het gebruik dat u van de gegevens gaat maken:* als de gevolgen van het gebruik van de persoonsgegevens voor de leerling (of diens ouders) groter zijn dan anders, is extra informatieverstrekking noodzakelijk;
- *de aard van de gegevens:* hoe gevoeliger de aard van de gegevens is die u van de leerling gebruikt, hoe meer reden er is om de ouders hierover gedetailleerd te informeren, denk hierbij aan het gebruik van medische gegevens.

Bijlagen

Bijlage 1 Welke gegevens bewaart de basisschool over mijn kind?

Bijlage 2. Het privacyreglement op Kindanteniveau opgenomen, dat op dit moment nog in de maak is; hier wordt een officieuze versie hiervan weergegeven

Bijlage 3 PO_Raad_convenant_digitale_onderwijsmiddelen_en_privacy

Bijlage 4 PO_model_bewerkersovereenkomst_bij_convenant_privacy

Inhoud

Inleiding	4
1. Beleidsaspecten	5
1.1 Aspecten en Maatregelen.....	5
1.2 Organisatie en Veiligheid.....	9
1.4 Interne communicatie	10
1.5 Externe communicatie	10
1.6 Klachten In het kader van de Kwaliteitswet heeft stichting Kindante een klachtenregeling vastgesteld, die op iedere school ter inzage ligt. Op basis van deze regeling kunnen ouders en leerlingen klachten indienen over gedragingen en beslissingen – of het nalaten daarvan – van bijvoorbeeld het bestuur en het personeel. (Een uitvoeriger beschrijving inclusief verwijzing naar externe vertrouwenspersonen zijn te lezen in de schoolgids)	10
1.7 Evaluatie schoolveiligheid	10
2 De Gezonde school	11
Scholing personeel:	12
Monitoring:	12
Communicatie:.....	12
3. Wet sociale veiligheid op school	13
3.1 Wettelijke kader	13
3.2 algemene regels	13
3.3 Sociale vaardigheden	14
4.1 Protocollen Scholen zijn verplicht om een veiligheidsplan te hebben. Een onderdeel van dit plan kan het pestprotocol zijn. In dit protocol wordt doorgaans vermeld hoe de school pestgedrag signaleert en aanpakt. Door het pestprotocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen om pesten te voorkomen of op te lossen. Het anti-pestprotocol is weliswaar niet verplicht, maar de school is wel verplicht een inspanning te leveren om sociale veiligheid en pesten op de school aan te pakken. Een goed pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Deze vorm van samenwerken wordt ook wel de vijfsporenaanpak genoemd. Daarbij worden gebeurtenissen die te maken hebben met de pestsituatie vastgelegd, zodat het verloop gevolgd kan worden. Hierdoor ontstaat helderheid voor alle partijen. Het feit dat de school er beleid op gemaakt heeft, geeft aan dat de school onderkent dat pesten een probleem is en dat het niet gedoogd wordt. Wanneer de school vervolgens direct optreedt indien er sprake is van pesten, is dat een duidelijk signaal van de school naar de leerlingen en ouders. De veiligheidsbeleving van de leerlingen zal hierdoor dan ook toenemen. Een pestprotocol ziet er	

per school anders uit. Het is ook verstandig om als school een eigen uniek pestprotocol te maken. Iedere school is immers anders en daardoor zal de invulling van het pestprotocol ook anders zijn.	16
LEERPLICHT. Het doel van de leerplicht is om zoveel mogelijk kinderen gebruik te laten maken van hun recht op onderwijs. Omdat deze leerplicht zo belangrijk wordt gevonden is dat in een wet vastgelegd namelijk de leerplichtwet. In de leerplichtwet zijn regels opgenomen waaraan ouders, leerlingen maar ook scholen aan moeten voldoen. De leerplichtwet kent dus een aantal verplichtingen.	36
Basismodel	36
Schematisch overzicht.....	38
Bijlagen	42
De basisschool bewaart verschillende gegevens over uw kind in een leerlingdossier. U en de school mogen deze leerlinggegevens inzien. In speciale gevallen mogen derden dat ook.	47
Leerlinggegevens.....	47
De basisschool houdt van elke leerling een leerlingdossier bij. Daarin bewaart de school:	47
Inzage en correctie leerlinggegevens.....	47
Inzage leerlinggegevens door derden	47
Privacy	49
Basispoort	50
Extra informatie over digitaal leermateriaal	50
Telefoonlijst.....	52
Toelichting Informatieplicht	53
Bijlagen	53
Bijlage 1 Welke gegevens bewaart de basisschool over mijn kind?	53